

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA MSZCZONOWA
NA LATA 2016-2023

Opracowała:

mgr inż. arch. kraj. Kinga Sobolewska - Puchala

październik' 2016r.

SPIS TREŚCI:

1. INFORMACJE WSTĘPNE

- 1.1 Przedmiot i podstawa prawna opracowania prognozy
- 1.2 Cel sporządzenia prognozy
- 1.3 Zakres prognozy wymagany prawem i tryb postępowania
- 1.4 Zastosowana metodyka

2. CHARAKTERYSTYKA OCENIANEGO DOKUMENTU

- 2.1 Informacje podstawowe
- 2.2 Obszary rewitalizacji miasta Mszczonowa
- 2.3 Główne cele i przedsięwzięcia programu rewitalizacji
- 2.4 Powiązania programu rewitalizacji z innymi dokumentami

3. CHARAKTERYSTYKA TERENU ORAZ OBECNEGO STANU ŚRODOWISKA, W TYM ISTNIEJĄCE PROBLEMY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

- 3.1 Analiza i ocena aktualnego stanu środowiska, w tym stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem
 - 3.1.1 Lokalizacja obszaru, istniejące zagospodarowanie i otoczenie
 - 3.1.2 Demografia
 - 3.1.3 Budowa geologiczna i powierzchnia ziemi
 - 3.1.4 Wody powierzchniowe i podziemne
 - 3.1.5 Zasoby naturalne
 - 3.1.6 Warunki klimatyczne
 - 3.1.7 Krajobraz, środowisko kulturowe, zasoby i dobra materialne
 - 3.1.8 Flora, fauna i różnorodność biologiczna
 - 3.1.9 Stan środowiska atmosferycznego
 - 3.1.10 Hałas i oddziaływania elektromagnetyczne
 - 3.1.11 Położenie w stosunku do obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody
- 3.2 Potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego planu

4. ANALIZA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

- 4.1 Przewidywane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty środowiska
 - 4.1.1 Budowa geologiczna i powierzchnia ziemi
 - 4.1.2 Wody powierzchniowe i podziemne

- 4.1.3 Zasoby naturalne
- 4.1.4 Warunki klimatyczne i powietrze atmosferyczne
- 4.1.5 Krajobraz, środowisko kulturowe, zasoby i dobra materialne
- 4.1.6 Flora, fauna i różnorodność biologiczna
- 4.1.7 Obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody
- 4.1.8 Zabytki i dobra kulturalne
- 4.1.9 Zdrowie ludzi
- 4.2 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

5. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

6. MONITORING

7. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

1. INFORMACJE WSTĘPNE

1.1 Przedmiot i podstawa prawna opracowania prognozy

Przedmiotem niniejszej prognozy jest projekt Programu Rewitalizacji Miasta Mszczonowa na lata 2016 – 2023.

Podstawą prawną sporządzenia prognozy jest ustawa z dnia 3 października 2008r. o Udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz oceny oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2016r. poz. 353 z póź. zm.) dokonującej w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących dyrektyw wspólnot Europejskich:

- dyrektywy Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985),
- dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny niektórych planów i programów na środowisko (Dz.Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz.Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzenia niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości Rady 85/337/EWG (Dz.U. UE L 156 z 25.06.2003),
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. U. UE L 24 z 29.01.2008).

Ponadto w prognozie wykorzystano również następujące akty prawne:

- Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. 2016r. poz. 672 z póź. zm.),
- Ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2015r., poz. 1651 z póź. zm.),
- Ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz. U. 2015r. poz. 909 z póź. zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2016 poz. 71),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014r. poz. 112),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U.z 2014 r. poz. 1409 z póź. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 października 2014r. w sprawie

ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U.z 2014r. poz. 1348),

- Ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Dz.U. z 2015r. poz. 469 z póź. zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (Dz.U. z 2013r. poz. 21 z póź. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzeniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. z 2014r. poz. 1800 z póź. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobu sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. z 2003 Nr 192 poz. 1883 póź. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. z 2012r. poz. 1031 póź. zm.).

1.2 Cel sporządzenia prognozy

Celem prognozy sporządzonej na potrzeby postępowania administracyjnego w sprawie strategicznej oceny jest analiza potencjalnych i rzeczywistych znaczących oddziaływań realizacji założeń Programu Rewitalizacji Miasta Mszczonowa na lata 2016-2023 na środowisko.

Niniejsza prognoza ma zdiagnozować możliwe szkody dla środowiska, jakie mogą mieć miejsce na skutek realizacji przedsięwzięć, dla których program rewitalizacji wyznacza ramy i kierunki rozwoju, m.in. poprzez ocenę relacji pomiędzy przyjętymi w programie rozwiązaniami o charakterze planistycznym i organizacyjnym a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, a także aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Celem prognozy jest również wyeliminowanie zagrożenia oraz ograniczenie oddziaływań na środowisko przyrodnicze, jak również sformułowanie wniosków odnoszących się do warunków realizacji ustaleń programu w zakresie ograniczenia ich ewentualnego niekorzystnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Analiza przekształceń środowiska prowadzona równolegle z pracami nad programem daje możliwość wpływu na ostateczny zakres przyjętych kierunków działań.

1.3 Zakres prognozy wymagany prawem i tryb postępowania

Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie wskazano w art. 51 ust.2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie.... Zgodnie z tym artykułem prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązanie z innymi dokumentami,
- informację o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej prowadzenia,
- streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających

ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody,

- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także środowisko, w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub we współczesnej wiedzy.

Niniejsza prognoza uwzględnia zalecenia zawarte w opinii Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 6.04.2016r. nr WOOS-I.411.071.2016.ARM oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 14.03.2016r. nr ZS.9022.512.2016.MK.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie.... projekt programu rewitalizacji wraz z prognozą oddziaływania na środowisko poddaje się opiniowaniu przez właściwe organy tj. regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego.

1.4 Zastosowana metodyka

Niniejsza prognoza ma charakter ogólny, ponieważ odnosi się do oceny wpływu zaplanowanych przedsięwzięć mających osiągnąć założone cele i zadania zawarte w programie rewitalizacji. Zastosowane metody są typowe dla strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, mają charakter opisowy i macierzowy. Są to metody ogólne i mające dość subiektywny charakter.

W pierwszym etapie dokonano rozpoznania stanu środowiska i jego zasobów oraz tendencji do zmian oraz określono istniejące problemy ochrony środowiska. Podstawą odniesienia w prognozie była charakterystyka i ocena stanu istniejącego opracowana na podstawie dostępnych dokumentów i opracowań dotyczących miasta i gminy Mszczonów, wizji terenowej oraz zdjęć lotniczych. Do wykonania przedmiotu zamówienia posłużono się również ogólnie dostępną literaturą przyrodniczą oraz danymi dostępnymi na stronach internetowych.

Na podstawie powyższych danych określono przewidywane oddziaływanie realizacji i eksploatacji poszczególnych działań zapisanych w projekcie programu na elementy środowiska w formie opisowej i tabelarycznej.

Prognoza została wykonana głównie w formie opisowej i wsparta analizą graficzną i dokumentacją fotograficzną.

2 CHARAKTERYSTYKA OCENIANEGO DOKUMENTU

2.1 Informacje podstawowe

Program Rewitalizacji Mszczonowa na lata 2016-2023 jest dokumentem opracowanym na podstawie Uchwały NR XX/142/16 Rady Miejskiej w Mszczonowie z dnia 24 lutego 2016 r. w sprawie przystąpienia do opracowania Programu Rewitalizacji miasta Mszczonowa na lata 2016-2023. Wyznacza cele i kierunki kompleksowej odnowy obszarów rewitalizacji miasta w sferach: społecznej, funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i środowiskowej. Kompleksowe podejście do procesu rewitalizacji ma na celu zapewnienie rozwoju zdegradowanych obszarów miejskich, a także przyległych terenów przemysłowych Mszczonowa.

Zgodnie z przyjętą w Programie Rewitalizacji Mszczonowa na lata 2016-2023 definicją, rewitalizacja oznacza proces zmian przestrzennych, technicznych, społecznych i gospodarczych podjętych w interesie publicznym, których celem jest wyprowadzenie danego obszaru z sytuacji wymagającej interwencji w celu przywrócenia mu dawnych funkcji bądź znalezienia nowych funkcji oraz stworzenie warunków do jego dalszego rozwoju z wykorzystaniem jego cech endogenicznych, zasobów oraz potencjałów własnych

Program Rewitalizacji jest odpowiedzią na problemy występujące w mieście, skupia się na zintegrowanych działaniach w celu poprawy i przywrócenia obszarów rewitalizowanych do jego pełnej funkcjonalności w przestrzeni miejskiej. Dla realizacji tego celu koniecznym było wyłonienie kluczowych obszarów, przeznaczonych do rewitalizacji.

Uwzględniając wyniki analiz oraz cele rozwojowe Mszczonowa wynikające z dokumentów strategicznych gminy ustanowiono następujący zakres dla procesu rewitalizacji Mszczonowa na lata 2016-2023:

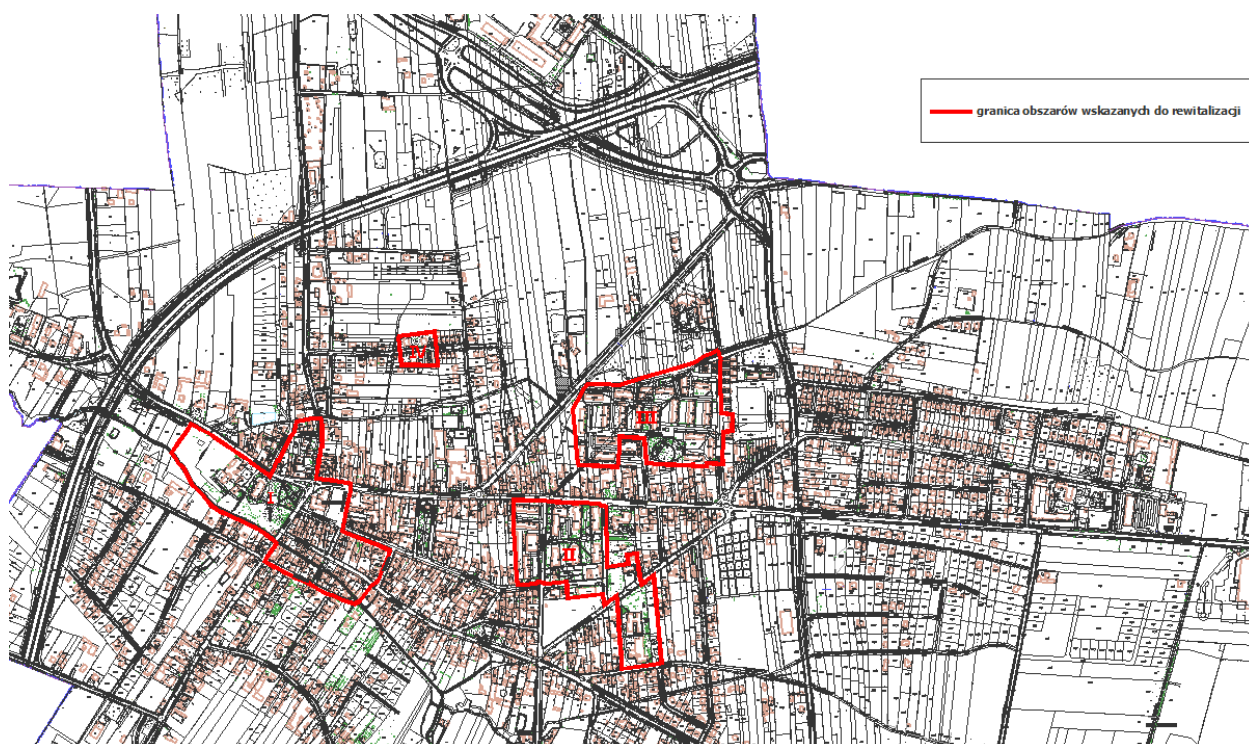
- rozwój funkcji gospodarczych i centro twórczych Mszczonowa,
- poprawa jakości życia mieszkańców, w tym m.in. w zakresie warunków mieszkaniowych, bezpieczeństwa publicznego, pomocy społecznej oraz edukacji,
- porządkowanie wymagającej odnowy tkanki urbanistycznej i infrastruktury technicznej,
- poprawa estetyki przestrzeni publicznych,
- rewaloryzacja obiektów o wartościach oraz znaczeniu historycznym i architektonicznym dla Mszczonowa i regionu,
- zwiększenie potencjału kulturalnego i turystycznego oraz rekreacyjno-zdrowotnego Mszczonowa,
- stworzenie warunków dla rozwoju nowych form aktywności gospodarczej, społecznej, kulturalnej, edukacyjnej i turystyczno-rekreacyjnej,
- poprawa jakości powietrza.

2.2 Obszary rewitalizacji miasta Mszczonowa

Wyznaczenie obszarów do rewitalizacji odbyło się po przeprowadzeniu szczegółowej diagnozy, w której analizowano sytuację miejską w czterech strefach tj. społecznej, funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i środowiskowej.

Obszar rewitalizacji miasta Mszczonowa nie ma charakteru jednolitego przestrzennie, a w jego skład wchodzi niegraniczące ze sobą obszary określone przestrzennie w ramach wyznaczonych kwartałów ulic. Na obszarach tych występuje wysoki poziom nasilenia negatywnych zjawisk społecznych i co najmniej jednego innego zjawiska ze sfery funkcjonalno-przestrzennej, gospodarczej i środowiskowej. Każdy z tych czterech obszarów jest zwarty przestrzennie i funkcjonalnie.

Rys. 1 Obszar rewitalizacji Mszczonowa

Źródło danych: Program rewitalizacji miasta Mszczonowa na lata 2016-2023.

Obszar I obejmuje ściśle centrum Mszczonowa i zamyka się w kwartale ulic: ul. Rawska, Zarzeczna, ul. Grójecka, ul. Traugutta, ul. Sienkiewicza, ul. Nowy Rynek, ul. Poniatowskiego, rów burzowy, ul. Kościuszki, ul. Żyrardowska. Obejmuje rynek, park i błonia przykościelne, osiedle zabudowy wielorodzinnej – Osiedle Poniatowskiego oraz obszar ulic: Kilińskiego, Zarzecznej oraz części ulic: Grójeckiej i Sienkiewicza.

Główne zjawiska negatywne wytypowane w programie rewitalizacji to: zanieczyszczenie powietrza (duża liczba kotłowni węglowych), duża liczba wykroczeń i przestępstw, bezrobocie, ubóstwo (duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej), energochłonne oświetlenie uliczne i niska estetyka budynków.

Obszar II obejmuje teren: osiedli zabudowy wielorodzinnej - Dworcowa I i II, ośrodka zdrowia przy ul. Maklakiewicza oraz dwóch szkół średnich.

Główne zjawiska negatywne to: duża liczba osób bezrobotnych, ubóstwo (duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej, w tym pomoc dla uczniów), duża liczba

wykroczeń i przestępstw, brak kanalizacji deszczowej w części obszaru, energochłonne oświetlenie uliczne, niska estetyka przestrzeni publicznej

Obszar III to teren osiedla Dworcowa III, gdzie występuje duża liczba osób bezrobotnych, duża liczba wykroczeń i przestępstw, ubóstwo, niska frekwencja wyborcza, zły stan techniczny kanalizacji sanitarnej i deszczowej, energochłonne oświetlenie uliczne i niska estetyka przestrzeni publicznej

Obszar IV obejmuje teren Wspólnoty Mieszkaniowej Keramzyt, gdzie występuje ubóstwo, energochłonne oświetlenie uliczne i niska estetyka przestrzeni publicznej.

2.3 Główne cele i założenia programu rewitalizacji

Głównym celem rewitalizacji Mszczonowa jest społeczno-gospodarczy i funkcjonalny wzrost znaczenia obszarów miejskich poprzez ograniczenie skali występowania negatywnych zjawisk społecznych i zapewnieniu warunków zrównoważonego rozwoju miasta ukierunkowanego na poprawę jakości życia mieszkańców Mszczonowa.

Długofalowym wynikiem procesu rewitalizacyjnego Mszczonowa jest zrównanie rozwoju obszarów obecnie wymagających interwencji w ramach rewitalizacji z pozostałymi obszarami miasta pod względem jakościowym i funkcjonalnym w wyniku ograniczenia negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych występujących na obszarze rewitalizacji.

Cel główny realizowany będzie przez realizację celów szczegółowych odniesionych do poszczególnych sfer rozwojowych Mszczonowa tj. strefy społecznej, funkcjonalno – przestrzennej, gospodarczej i środowiskowej, a cele szczegółowe poprzez zaplanowane projekty.

Tabela

Strefa rewitalizacji	Cele szczegółowe	Planowany zakres przedsięwzięć
<i>Społeczna</i>	Poprawa jakości życia mieszkańców Mszczonowa w wyniku przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, promocji integracji i włączenia społecznego, zwiększenia dostępności i jakości usług publicznych, edukacji oraz wzmocnienia integracji i aktywizacji mieszkańców.	1. Ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych na obszarze rewitalizacji i terenów przylegających oraz wzmocnienie wewnętrznego potencjału tego obszaru w celu rozwoju całego miasta. 2. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej 3. Przeciwdziałanie bezrobociu i wspieraniu aktywizacji społecznej mieszkańców 4. Wzmocnienie poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego. 5. Rozwój infrastruktury edukacji oraz społecznej służącej procesom integracji mieszkańców 6. Wsparcie oferty opiekuńczej, zdrowotnej i edukacyjnej dla mieszkańców. 7. Wzmocnienie aktywności społecznej i inicjatyw lokalnych mieszkańców 8. Zwiększenie szans rozwojowych i edukacyjnych poprzez rozbudowę infrastruktury i poprawę jakości usług dla mieszkańców 9. Wzmocnienie wspólnot lokalnych, grup społecznych i organizacji społecznych poprzez wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz tworzenie i utrzymanie wielofunkcyjnych miejsc aktywności lokalnej na terenie rewitalizowanym i udział mieszkańców w konsultowaniu projektów miejskich.
<i>Funkcjonalno – przestrzenna</i>	Rozwój i zagospodarowanie przestrzeni miejskiej oraz zapewnienie wysokiej dostępności i odpowiedniego standardu infrastruktury dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.	1. Zapewnienie spójnego ładu przestrzennego i uporządkowanie kluczowych dla rewitalizacji przestrzeni publicznych o przeznaczeniu na cele społeczno-gospodarcze. 2. Kształtowanie przyjaznej i funkcjonalnej przestrzeni miejskiej 3. Inwestycje z zakresu infrastruktury miejskiej 4. Wykorzystanie i zagospodarowanie terenów i przestrzeni miejskiej na cele rekreacyjno-sportowe i turystyki 5. Odnowa i rozwój terenów zieleni, poprawy ciągów komunikacyjnych pieszych i ulic kwartałów rewitalizacji 6. Rozwój infrastruktury mieszkalnictwa i budownictwa (także na wynajem) oraz obiektów użyteczności publicznej w tym

		podniesienie standardów budynków i obiektów, ich termomodernizacja, wzmocnienie efektywności energetycznej i poprawa oddziaływania środowiskowego wytypowanych obiektów zabudowy Mszczonowa 7. Zagospodarowanie otoczenia budynków, przygotowania przyjaznych i bezpiecznych oraz atrakcyjnych miejsc integracji społeczności. 8. Ochrona dziedzictwa kulturowego czy przyrodniczego,
Gospodarcza	Rozwój aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców i pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości.	1. Stymulowanie przedsiębiorczości mieszkańców 2. Wspieranie aktywności gospodarczej mieszkańców 3. Rozwój i promocja walorów gospodarczych Mszczonowa 4. Inwestycje związane z rozwojem infrastruktury i otoczenia działalności gospodarczej 5. Realizacja programów ekonomicznych dla mieszkańców oraz młodzieży.
Środowiskowa	Poprawa stanu środowiska naturalnego i racjonalne korzystanie ze środowiska naturalnego przy jego poszanowaniu.	1. Zapewnienie odpowiednich standardów obiektów użyteczności publicznej 2. Rozwój infrastruktury miejskiej, mieszkalnej oraz publicznej przy wdrożeniu zasad gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska i efektywności energetycznej obiektów. 3. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców 4. Modernizacji infrastruktury technicznej ochrony środowiska 5. Modernizacja oświetlenia ulicznego

Źródło: Program Rewitalizacji Miasta Mszczonowa na lata 2016 – 2023

Planowane projekty w ramach programu rewitalizacji miasta Mszczonowa

1. **Nazwa:** Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego na Os. Dworcowa III
- **Zakres realizowanych działań:** wykonanie dużego (około 800 m²) placu zabaw ze sztuczną nawierzchnią i ogrodzeniem oraz zabawkami. Urządzenie siłowni zewnętrznej wyposażonej w 10 dwustronnych urządzeń do różnych ćwiczeń. Zagospodarowanie terenu w ławki, kosze do śmieci oraz urządzenie zieleni. Budowa altan i szaletu publicznego.
- **Lokalizacja:** ul. Jeżynowa
2. **Nazwa:** Zagospodarowanie terenu Wspólnoty Mieszkaniowej KERAMZYT
- **Zakres realizowanych działań:** Zagospodarowanie terenów zielonych, modernizacja placu zabaw dla dzieci, modernizacja odwodnienia terenu, utwardzenie nawierzchni, wykonanie parkingu. Dobudowa wiatrolapów przy wejściach do bloków, częściowa naprawa dachu.

Powierzchnia obszaru do zagospodarowania 0,65 ha.

- **Lokalizacja:** os. przy ul. Spokojnej
- 3. **Nazwa:** Dostosowanie budynków użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych
 - **Zakres realizowanych działań:** Budowa podjazdu do budynku Biblioteki Miejskiej przy ul. Szkolnej 3. Zainstalowanie platformy na schodach wejściowych do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Grójeckiej 45. Likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.
- 4. **Nazwa:** Budowa urządzeń rekreacyjno-sportowych z zagospodarowaniem terenu Liceum Ogólnokształcącego
 - **Zakres realizowanych działań:** budowa dwóch boisk wielofunkcyjnych o wym. 40mx20m przeznaczonych do rozgrywania piłki ręcznej, piłki nożnej, siatkówki, koszykówki, tenisa ziemnego wraz z bramkami, koszami i słupkami o nawierzchni poliuretanowej. Budowa bieżni trzypasowej wokół boiska i bieżni na 100m oraz strefy do skoku wzwyż i pchania kulą. Budowa urządzeń dla mieszkańców: siłownia rekreacyjna, ścieżka zdrowia, stoliki szachowe. Budowa oświetlenia terenu boisk i rekreacyjnego oraz budowa ogrodzenia wraz z bramą wjazdową. Zagospodarowanie terenu wraz z przebudową ciągów komunikacyjnych (chodniki, droga dojazdowa, schody) i zagospodarowaniem zieleni. Monitoring obiektu. Remont dachu na budynku gospodarczym oraz odnowienie elewacji szkoły wraz z uzupełnieniem ubytków tynku
 - **Lokalizacja:** ul. Maklakiewicza 18
- 5. **Nazwa:** Zagospodarowanie parku miejskiego wraz z terenami przykościelnymi
 - **Zakres realizowanych działań:** zagospodarowanie terenów zielonych, powstanie duży plac zabaw, boisko wielofunkcyjne, tzw. pumptrack, amfiteatr z widownią, małe i duże altany, fontanna, dysze wodne oraz inne elementy małej architektury
 - **Lokalizacja:** Park Miejski przy kościele
- 6. **Nazwa:** Budowa boiska rekreacyjnego ze sztuczną nawierzchnią przy ul. Wschodniej
 - **Zakres realizowanych działań:** budowa boiska o wymiarach 32x62 z piłkochwyłami i ogrodzeniem. Montaż 2 bramek. Wykonanie odwodnienia boiska
 - **Lokalizacja:** ul. Wschodnia
- 7. **Nazwa:** Przebudowa ulicy Zarzecznej
 - **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący: droga utwardzona o długości ok. 230 mb. Istniejąca nawierzchnia bitumiczna z licznymi pęknięciami i ubytkami. Brak kanalizacji deszczowej na części ulicy przewidzianej do przebudowy. Chodnik dwustronny z nierównościami i ubytkami bardzo stary. Brak odpływu wody z chodnika. Zabudowa zwarta przy chodniku. Przebudowa nawierzchni jezdni, chodników, odwodnienia ulicy.
 - **Lokalizacja:** ul. Zarzeczna
- 8. **Nazwa:** Przebudowa ulicy Dworcowej między ul. Tarczyńską i Sienkiewicza
 - **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący: droga utwardzona o długości ok 210 mb. Istniejąca nawierzchnia bitumiczna z pęknięciami. Brak kanalizacji deszczowej na odcinku drogi przewidzianej do przebudowy. Chodnik dwustronny z nierównościami i ubytkami. Brak miejsc postojowych przy istniejących obiektach usługowych i w obrębie osiedla budownictwa wielorodzinnego. Dostępność terenu pozwala na przebudowę drogi i utworzenie miejsc postojowych. Planowany zakres robót obejmuje: przebudowę nawierzchni chodników, miejsc postojowych, budowa nowych miejsc postojowych i chodników.

- **Lokalizacja:** ul. Dworcowa

9. Nazwa: Przebudowa ulicy Północnej z łącznikiem do Brzaskwiniowej

- **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący: droga utwardzona o długości ok. 490 mb + łącznik 64 mb nawierzchnia bitumiczna ma liczne pęknięcia i ubytki, oraz liczne miejsca napraw cząstkowych. Nierówności nawierzchni, zadolenia i zastoiska wody. Odwodnienie częściowa kanalizacja deszczowa i rów jednostronny. Pobocza gruntowe naturalne. Chodnik jednostronny wymagający przebudowy. Miejsca postojowe o nawierzchni bitumicznej z ubytkami i odwróconymi spadkami wymagające przebudowy. Droga główna wlotowa do miasta położona na obrzeżu osiedla budownictwa wielorodzinnego, bardzo uczęszczana przy wjeździe do centrum miasta i Term Mszczonowskich. Zakres robót obejmuje: przebudowę nawierzchni jezdni, chodników, miejsc postojowych, odwodnienia.
- **Lokalizacja:** ul. Północna

10. Nazwa: Przebudowa ulicy Brzaskwiniowej

- **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący: droga utwardzona o długości ok. 350 mb konstrukcja nawierzchni jezdni wykonana z płyt betonowych, pokrytych masą, ma liczne pęknięcia i ubytki, wykruszone krawędzie jezdni. Pobocza gruntowe naturalne, rozjeżdżone przez parkujące samochody. Teren przed boiskiem o nawierzchni tłuczniowej z licznym ubytkami i zastoinami wody, brak odwodnienia drogi. Istniejące miejsca parkingowe z płytek chodnikowych zniszczonych o nierównej nawierzchni z ubytkami. Teren pasa drogi ma niezagospodarowaną przestrzeń, którą można wykorzystać na miejsca parkingowe bardzo potrzebne w obrębie osiedla budownictwa wielorodzinnego. Droga położona w centralnej części osiedla budownictwa wielorodzinnego, bardzo uczęszczana przy wjeździe do centrum miasta. Przebudowa nawierzchni jezdni, chodników, miejsc postojowych.
- **Lokalizacja:** ul. Brzaskwiniowa

11. Nazwa: Przebudowa ulicy Jeżynowej

- **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący: droga utwardzona o długości ok. 330 mb Nawierzchnia utwardzona na płytach betonowych ma liczne pęknięcia i ubytki, wykruszone krawędzie jezdni. Pobocza gruntowe naturalne, rozjeżdżone przez parkujące samochody. Część miejsc postojowych o nawierzchni tłuczniowej z licznym ubytkami i zastoinami wody, brak odwodnienia drogi. Istniejące miejsca parkingowe z płytek chodnikowych zniszczonych o nierównej nawierzchni z ubytkami. Teren pasa drogi ma niezagospodarowaną przestrzeń, którą można wykorzystać na miejsca parkingowe bardzo potrzebne w obrębie osiedla budownictwa wielorodzinnego. Przebudowa nawierzchni jezdni, chodników, miejsc postojowych.
- **Lokalizacja:** ul. Jeżynowa

12. Nazwa: Przebudowa ulicy Malinowej

- **Zakres realizowanych działań:** przebudowa nawierzchni ciągu pieszo-jezdnego dojścia od ulicy Tarczyńskiej do terenów osiedla budownictwa wielorodzinnego Dworcowa III. Poprawa bezpieczeństwa pieszych i pojazdów.
- **Lokalizacja:** ul. Malinowa

13. Nazwa: Przebudowa Placu Piłsudskiego z częścią ul. Nowy Rynek

- **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący: Plac przez budynkiem Urzędu w centrum miasta o pow. ok. 0,4 ha, gdzie znajdują się liczne obiekty usługowe, główny przystanek autobusowy w centrum miasta. Aktualnie plac jest zagospodarowany na parking, który ma nierówną nawierzchnię bitumiczną z ubytkami oraz posiada jezdnię

dwukierunkową od strony Wschodniej. Proponowana przebudowa pozwoli na optymalne wykorzystanie terenu na miejsca postojowe oraz nastąpi poprawa bezpieczeństwa poprzez zmianę organizacji ruchu na drogę jednokierunkową. Zakres robót obejmuje: przebudowę nawierzchni placu, chodników, wykonanie miejsc parkingowych, zmiana organizacji ruchu na drogę jednokierunkową, wykonanie zatoki autobusowej, wykonanie nowych nasadzeń, rozbudowę kanalizacji deszczowej.

- **Lokalizacja:** Plac Piłsudskiego

14. Nazwa: Przebudowa skrzyżowania ulic: Żyrardowskiej, Rawskiej, Nowy Rynek i Poniatowskiego

- **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący: Skrzyżowanie ulicy Rawskiej, Żyrardowskiej, Nowy Rynek, jest układem opartym na pierwszeństwie na łuku ul. Rawskiej i Nowy Rynek a ulica Poniatowskiego jest bez wyjazdu. Taki układ spowodowany był dawnym przebiegiem drogi krajowej nr 50 przez miasto. Po powstaniu obwodnicy zasadna jest poprawa bezpieczeństwa na tym skrzyżowaniu, zmiana geometrii na rondo i włączenie ulicy Poniatowskiego w miejscu o lepszej widoczności i zmiana organizacji ruchu przy ul. Kościuszki, gdzie wyjazd na ul. Żyrardowską na bardzo ograniczoną widoczność wspomagana lustrem. Zakres projektu obejmuje: przebudowę skrzyżowania na rondo z czterema wlotami, zaprojektowanie przejść dla pieszych z azylami, ciągów pieszych i rowerowych, miejsc postojowych. Zmiana organizacji ruchu, wykonanie oznakowania poziomowego i pionowego.

- **Lokalizacja:** jak w tytule

15. Nazwa: Adaptacja II piętra budynku Szkoły Podstawowej z placem zabaw

- **Zakres realizowanych działań:** przebudowa i nadbudowa skrzydła „B” budynku szkoły, polegająca na adaptacji pomieszczeń II piętra dla potrzeb stworzenia nowego przedszkola dla dzieci. Dobudowany zostanie także zewnętrzny szyb z dźwigiem osobowym. Przewidywana jest modernizacja istniejących przyłączy energii elektrycznej i ciepłej oraz wody i kanalizacji w celu włączenia się do sieci zewnętrznych. Planowane jest także docieplenie ścian zewnętrznych II piętra oraz budowa przy szkole podstawowej nowego placu zabaw dla przedszkola.

- **Lokalizacja:** ul. Szkolna 1

16. Nazwa: Budowa łącznika z ul. Szkolnej do ul. Sportowej

- **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący, budowa odcinka łączącego ul. Szkolną z ul. Sportową na odcinku ok. 66 mb. Teren jest porośnięty roślinnością. Projektowany odcinek w nawierzchni z kostki betonowej z miejscami parkingowymi, zatokami postojowymi, chodnikami. Łącznik pomiędzy ul. Sportową i Szkolną ma bardzo istotne znaczenie komunikacyjne. Ulica Szkolna na odcinku dojazdowym do szkoły jest droga jednokierunkową, budowa łącznika rozwiąże problem organizacji ruchu w tym rejonie. Zakres robót obejmuje: przebudowę nawierzchni ulicy, chodników, wykonanie dodatkowych miejsc parkingowych przy terenach szkolnych, zmiana organizacji ruchu w celu poprawy bezpieczeństwa.

- **Lokalizacja:** ul. Szkolna

17. Nazwa: Przebudowa ulicy Szkolnej

- **Zakres realizowanych działań:** Stan istniejący droga utwardzona o długości ok. 580 mb. Droga na odcinku od ul. Warszawskiej do ul. Spokojnej posiada nawierzchnię z bloków betonowych o licznych nierównościach i ubytkach w nawierzchni z bloków. Stan nawierzchni wymaga pilnej poprawy. Na pozostałym odcinku jest to droga tłuczniowa. Jest to droga o dużym znaczeniu strategicznym stanowiąca dojazd min. do szkoły podstawowej, gimnazjum, hali sportowej i biblioteki miejskiej. W ramach projektu planowana jest: przebudowa nawierzchni ulicy, chodników, wykonanie dodatkowych

miejsc parkingowych przy terenach szkolnych, zmiana organizacji ruchu w celu poprawy bezpieczeństwa.

- **Lokalizacja:** ul. Szkolna

18. Nazwa: Rozbudowa i adaptacja budynku przy ul. Tarczyńskiej 31

- **Zakres realizowanych działań:** przebudowa i modernizacja istniejącego budynku polegająca na przystosowaniu go dla potrzeb oddziału rehabilitacji, domu dziennego pobytu dla osób starszych i pomieszczeń dla dzieci niepełnosprawnych. Wykonanie nowych kompletnych wewnętrznych instalacji sanitarnych i elektrycznych. Przewidywana jest modernizacja istniejących przyłączy energii elektrycznej i ciepłej oraz wody i kanalizacji w celu włączenia się do sieci zewnętrznych. Budynek zostanie rozbudowany o wydzieloną klatkę schodową wraz z wbudowanym szybem z dźwigiem osobowym. Planowana jest także termomodernizacja budynku polegająca na dociepleniu ścian zewnętrznych i dachu oraz zakup wyposażenia.
- **Lokalizacja:** ul. Tarczyńska 31

19. Nazwa: Adaptacja pomieszczeń hali sportowej przy ul. Szkolnej

- **Zakres realizowanych działań:** zakup wyposażenia oraz adaptacja pomieszczenia małej sali gimnastycznej oraz hali głównej. Zakup specjalistycznego wyposażenia do prowadzenia zajęć gimnastyki korekcyjnej. Wyposażenie pomieszczenia małej sali gimnastycznej w klimatyzację. Wykonanie systemu wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła w całym budynku hali sportowej
- **Lokalizacja:** ul. Szkolna 1

20. Nazwa: Rozbudowa i adaptacja budynku starego Komisariatu Policji

- **Zakres realizowanych działań:** z uwagi na duże nagromadzenie eksponatów dotyczących Izby Pamięci oraz brak odpowiedniej powierzchni na ich wyeksponowanie w obecnej lokalizacji, Izba zostanie przeniesiona po dokonaniu rozbudowy do budynku starego Komisariatu Policji. Będzie tam również wygospodarowanie pomieszczeń dla obsługi monitoringu miejskiego z 10 monitorami i urządzeniem rejestrującym. Realizacja obejmuje nadbudowę I pietra, rozbudowę budynku, nowe instalacje elektryczne i sanitarne, wyposażenie oraz zagospodarowanie terenu działki
- **Lokalizacja:** ul. Kościuszki 3

21. Nazwa: Adaptacja budynku przy ul. Warszawskiej 23

- **Zakres realizowanych działań:** wygospodarowanie w budynku obecnej Izby Pamięci Ziemi Mszczonowskiej pomieszczeń z wyposażeniem dla działalności organizacji pozarządowych, w tym lokali dla spotkań organizacji emerytów i rencistów oraz na potrzeby świetlicy środowiskowej
- **Lokalizacja:** ul. Warszawska 23

22. Nazwa: Przebudowa sieci wodociągowej na Os. Dworcowa III

- **Zakres realizowanych działań:** wymiana (zły stan techniczny) starej żeliwnej sieci na PE 160 i PE 110 na długości ok. 1000 mb
- **Lokalizacja:** os. Dworcowa III

23. Nazwa: Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej Os. Dworcowa III

- **Zakres realizowanych działań:** wymiana (zły stan techniczny) starej kamionkowej sieci na nową PVC 315 i PEVC 200 o długości ok. 1100 mb
- **Lokalizacja:** os. Dworcowa III

24. Nazwa: Przebudowa sieci kanalizacji deszczowej na Os. Dworcowa III

- **Zakres realizowanych działań:** stara kanalizacja zbudowana z rur betonowych ϕ 300 ϕ 600 wymaga odcinkami przebudowy. W ulicy Brzoskwiniowej i Tarczyńskiej będzie wykonana nowa kanalizacja deszczowa o długości 800 mb z rur PE 300
- **Lokalizacja:** os. Dworcowa III

25. Nazwa: Adaptacja budynku przy ul. Sienkiewicza 60

- **Zakres realizowanych działań:** po wykonanej przebudowie i adaptacji, w budynku powstaną pomieszczenia z przeznaczeniem na Spółdzielnię Socjalną, ogrzewalnię, łaźnię, pralnię i jadalnię wraz z wyposażeniem.
- **Lokalizacja:** ul. Sienkiewicza 60

26. Nazwa: Odrestaurowanie historycznego budynku młyna

- **Zakres realizowanych działań:** wykonanie prac remontowych zewnętrznych w zakresie elewacji i dachu oraz prac naprawczych wewnątrz budynku: podłogi, ściany, sufity, ogrzewanie
- **Lokalizacja:** ul. Młynarska 1

27. Nazwa: Zainstalowanie nowego sprzętu nagłośnieniowego i oświetleniowego oraz klimatyzacji w Mszczonowskim Ośrodku Kultury

- **Zakres realizowanych działań:** jak w temacie
- **Lokalizacja:** Mszczonowski Ośrodek Kultury

28. Nazwa: Adaptacja pomieszczeń Zespołu Szkół wraz z zagospodarowaniem terenu

- **Zakres realizowanych działań:** Adaptacja pomieszczeń w suterenie (w tym łazienki i pralni) na potrzeby specjalistycznych pracowni zawodowych. Budowa ogrodzenia wraz z bramą. Przebudowa ciągów komunikacyjnych (chodniki i droga dojazdowa) wraz z przebudową i uzupełnieniem oraz przebudową małej architektury ogrodowej i użytkowej (śmietnik). Monitoring obiektu.
- **Lokalizacja:** ul. Ługowa 13

29. Nazwa: Budowa rozlewni wody mineralnej geotermalnej przy ul. Tysiąclecia

- **Zakres realizowanych działań:** w wyniku potwierdzenia przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny oceny wody geotermalnej eksploatowanej w Mszczonowie jako wody mineralnej zostanie wybudowana rozlewnia i butelkowanie tej wody
- **Lokalizacja:** ul. Tysiąclecia

30. Nazwa: Uzbrojenie gminnych terenów inwestycyjnych

- **Zakres realizowanych działań:** Gmina jest właścicielem 18,5 ha terenów położonych w północnej dzielnicy przemysłowej miasta. Tereny te wymagają wykonania dróg, sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Została opracowana dokumentacja techniczna na ten zakres robót
- **Lokalizacja:** tereny na północ od skrzyżowania dróg DK50 i S8

31. Nazwa: Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej

- **Zakres realizowanych działań:** w budynku OSP: ocieplenie ścian zewnętrznych, ocieplenie dachu, wymiana drzwi zewnętrznych, montaż ogniw fotowoltaicznych, wymiana oświetlenia na energooszczędne
- **Lokalizacja:** Plac Piłsudskiego

32. Nazwa: Budowa zbiornika retencyjnego na terenie Parku Miejskiego

- **Zakres realizowanych działań:** budowa zbiornika retencyjnego gromadzącego wody opadowe przy wystąpieniu deszczy nawalnych stopniowo odprowadzanych do rzeki Okrzeszy
- **Lokalizacja:** Park Miejski

33. Nazwa: Podłączenie nieruchomości w ul. Grójeckiej i Zarzeczej do sieci kanalizacji sanitarnej

- **Zakres realizowanych działań:** W chwili obecnej ścieki odprowadzane są do nieszczelnych szamb co grozi zanieczyszczeniem rzeki Okrzeszy sąsiadującej z tymi nieruchomościami i graniczącej z obszarem rewitalizacji. W związku z powyższym zachodzi potrzeba budowy przyłączy do sieci kanalizacji sanitarnej.
- **Lokalizacja:** ul. Grójecka i Zarieczna

34. Nazwa: Wymiana oświetlenia na energooszczędne oraz montaż instalacji fotowoltaicznych w budynkach Zespołu Szkół przy i Liceum Ogólnokształcącego

- **Zakres realizowanych działań:** wymiana oświetlenia w budynkach szkół na energooszczędne ledowe, montaż instalacji fotowoltaicznych do 40 kW na obiekt
- **Lokalizacja:** ul. Ługowa 13 i ul. Maklakiewicza 18

35. Nazwa: Rozbudowa i termomodernizacja budynku przy ulicy Brzaskwiniowej

- **Zakres realizowanych działań:** wygospodarowanie pomieszczeń z wyposażeniem na szatnie dla zawodników, natryski i sanitariaty, salę narad i szkoleń zawodników oraz dzieci i młodzieży przygotowywanych do gry w piłkę nożną. Wykonanie ocieplenia ścian i dachu budynku z wymianą okien oraz wymianą oświetlenia na energooszczędne
- **Lokalizacja:** ul. Brzaskwiniowa

36. Nazwa: Przebudowa oświetlenia ulicznego na energooszczędne

- **Zakres realizowanych działań:** w ramach realizacji projektu planowana jest wymiana opraw oświetleniowych (sodowych i rtęciowych) na oprawy energooszczędne LED w ulicach: Północnej, Brzaskwiniowej, Dworcowej, Zarzeczej, Jeżynowej,
- **Lokalizacja:** w ulicach: Brzaskwiniowej, Dworcowej, Zarzeczej, Jeżynowej

37. Nazwa: Wymiana ogrzewania węglowego na gazowe w indywidualnych budynkach mieszkalnych

- **Zakres realizowanych działań:** w ramach realizacji projektu dofinansowane będą koszty zakupu kotła gazowego, pod warunkiem stałej likwidacji pieca węglowego
- **Lokalizacja:** Miasto Mszczonów

38. Nazwa: Termomodernizacja budynku komunalnego przy ul. Grójeckiej 6 oraz ul. Poniatowskiego 16

- **Zakres realizowanych działań:** Obecny stan budynków wymaga pilnej interwencji z uwagi na brak docieplenia i w związku z tym wysokie koszty ogrzewania. W ramach realizacji projektu planowane są prace polegające na ociepleniu budynków.
- **Lokalizacja:** ul. Grójecka 6, ul. Poniatowskiego 16

39. Nazwa: Budowa Centrum Edukacyjno-Dydaktycznego Energetyki Odnawialnej przy ul. Tarczyńskiej

- **Zakres realizowanych działań:** wybudowany obiekt będzie stanowił bazę wraz z elementami laboratorium do prowadzenia działań szkoleniowych, dydaktycznych i edukacyjnych
- **Lokalizacja:** ul. Tarczyńska

40. Nazwa: Budowa nowego Komisariatu Policji

- **Zakres realizowanych działań:** wybudowanie nowego Komisariatu zapewniającego wymagane warunki pracy dla policjantów
- **Lokalizacja:** ul. Termalna

41. Nazwa: Budowa monitoringu w centrum Mszczonowa

- **Zakres realizowanych działań:** Zainstalowanie około 10 kamer obrotowych na słupach w uzgodnionych lokalizacjach. Całość będzie podłączona do stanowiska obserwacyjnego z rejestratorem zlokalizowanym w pomieszczeniu budynku dawnego komisariatu policji.
- **Lokalizacja:** centrum miasta

42. Nazwa: Budowa azylów przy przejściach dla pieszych

- **Zakres realizowanych działań:** Budowa wysepek dla pieszych w niebezpiecznych miejscach w ulicach na terenie miasta.
- **Lokalizacja:** Miasto Mszczonów

2.4 Powiązania programu rewitalizacji z innymi dokumentami

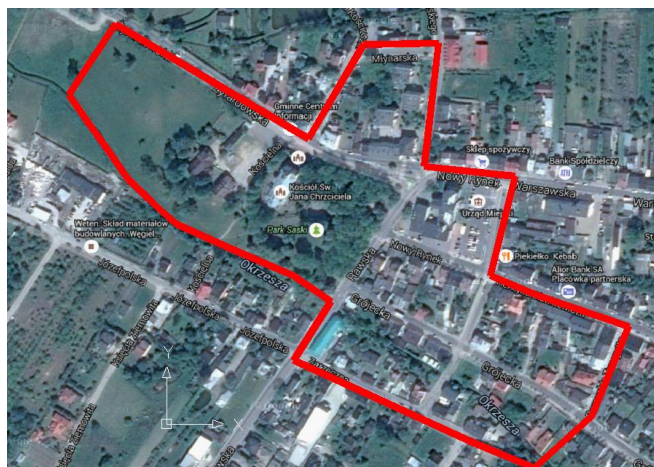
Program rewitalizacji miasta Mszczonowa na lata 2016 – 2023 powstał w oparciu o dokumenty strategiczne i planistyczne opracowane na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. Przy jego sporządzaniu wzięto pod uwagę następujące programy i strategie:

- Strategia Europa 2020;
- Rozporządzenia Unii Europejskiej dla polityki spójności na lata 2014-2020;
- Umowa Partnerstwa 2014-2020;
- Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020;
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020;
- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020;
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
- Krajowa Polityka Miejska;
- Narodowy Plan Rewitalizacji 2022;
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020 Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR);
- Strategia Rozwoju Gminy Mszczonów do 2020 roku z perspektywą do 2025;
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Mszczonów;
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku. Innowacyjne Mazowsze;
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020;
- Regionalna Strategia Innowacji dla Mazowsza do 2020 roku.

Komplementarność w/w dokumentów z Programem rewitalizacji miasta Mszczonowa ma podnieść efektywność planowanych do realizacji projektów. Szczegółowe powiązania dokumentów opisuje rozdział IV programu.

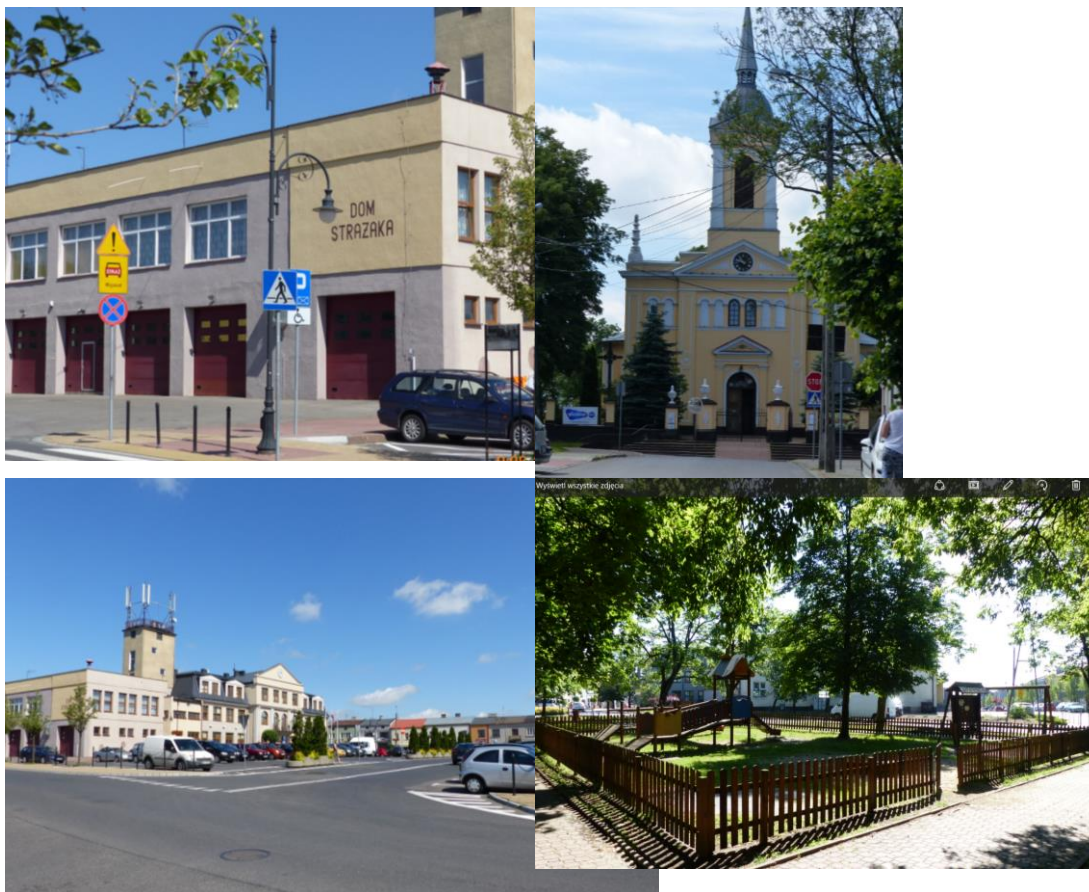
3 CHARAKTERYSTYKA TERENU ORAZ OBECNEGO STANU ŚRODOWISKA, W TYM ISTNIEJĄCE PROBLEMY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

3.1 Analiza i ocena aktualnego stanu środowiska, w tym stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Obszar I obejmuje ściśle centrum Mszczonowa i zamyka się w kwartale ulic: ul. Rawska, Zarzeczna, ul. Grójecka, ul. Traugutta, ul. Sienkiewicza, ul. Nowy Rynek, ul. Poniatowskiego, rów burzowy, ul. Młynarska, ul. Kościuszki, ul. Żyrardowska. Obejmuje rynek, park i błonia przykościelne, osiedle zabudowy wielorodzinnej – Osiedle Poniatowskiego oraz obszar ulic: Kilińskiego, Zarzecznej oraz części ulic: Grójeckiej i Sienkiewicza.

Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy wielorodzinnej, zabudowy usługowej w tym usługi sakralne, administracja, budynek straży pożarnej oraz zieleni miejska – publiczny plac zabaw.

Obszar II obejmuje teren: osiedli zabudowy wielorodzinnej - Dworcowa I i II, ośrodka zdrowia przy ul. Maklakiewicza oraz dwóch szkół średnich.

Główne zjawiska negatywne to: duża liczba osób bezrobotnych, ubóstwo (duża liczba osób

korzystających z pomocy społecznej, w tym pomoc dla uczniów), duża liczba wykroczeń i przestępstw, brak kanalizacji deszczowej w części obszaru, energochłonne oświetlenie uliczne, niska estetyka przestrzeni publicznej.

Teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy usługowej w tym usługi oświaty, zdrowia i mieszkalnictwa oraz towarzyszące tereny zieleni.

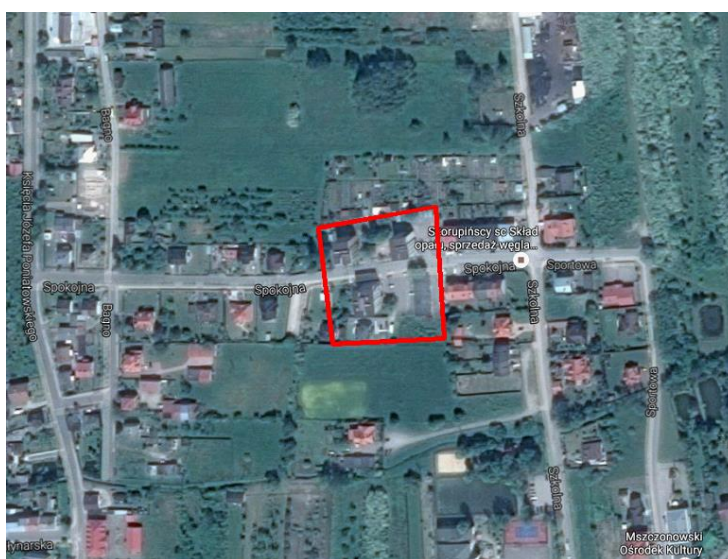

Obszar III to teren osiedla Dworcowa III, gdzie występuje duża liczba osób bezrobotnych, duża liczba wykroczeń i przestępstw, ubóstwo, niska frekwencja wyborcza, zły stan techniczny kanalizacji sanitarnej i deszczowej, energochłonne oświetlenie uliczne i niska estetyka przestrzeni publicznej

Teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz towarzyszące tereny zieleni w tym plac zabaw.

Obszar IV obejmuje teren Wspólnoty Mieszkaniowej Keramzyt, gdzie występuje ubóstwo, energochłonne oświetlenie uliczne i niska estetyka przestrzeni publicznej.

Teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz towarzyszące tereny zieleni w tym plac zabaw.

3.1.1 Demografia

Na terenie miasta i gminy Mszczonów zamieszkują 11326 osoby, w tym w mieście 6284 osób (dane na dzień 30.09.2016r. - tab.).

Mszczonów należy do grupy miast z liczbą ludności od 5 do 10 tysięcy. Ta grupa polskich miast stanowi jedną trzecią wszystkich miast w kraju. Jednakże ponad połowa z nich, bo 103 na 181, to miasta liczące od 5 do 7 tysięcy ludności. Wg danych z ostatniego Narodowego Spisu Powszechnego wynika, że w 2002r. gęstość zaludnienia wynosiła 75 osób/km², obecnie wynosi 75,32 osób/km² i jest niższa niż przeciętna w kraju (122) oraz w woj. mazowieckim (144). W samej gminie największą gęstością zaludnienia charakteryzuje się miasto Mszczonów.

ROK	1991	1994	1996	1998	2000	2002	2003	2004	2005
Liczba ludności gminy	10165	10501	10672	10835	11000	11055	11041	11021	11285
Miasto	5555	5835	5971	6084	6217	6321	6318	6310	6310
Wieś	4610	4666	4701	4751	4783	4734	4723	4711	4975

ROK	2007	2009	2012	2013	2014	2015	na dzień 30.09.2016
Liczba ludności gminy	11303	11411	11442	11384	11361	11335	11326
Miasto	6322	6354	6352	6332	6310	6289	6284
Wieś	4981	5057	5092	5052	5051	5046	5042

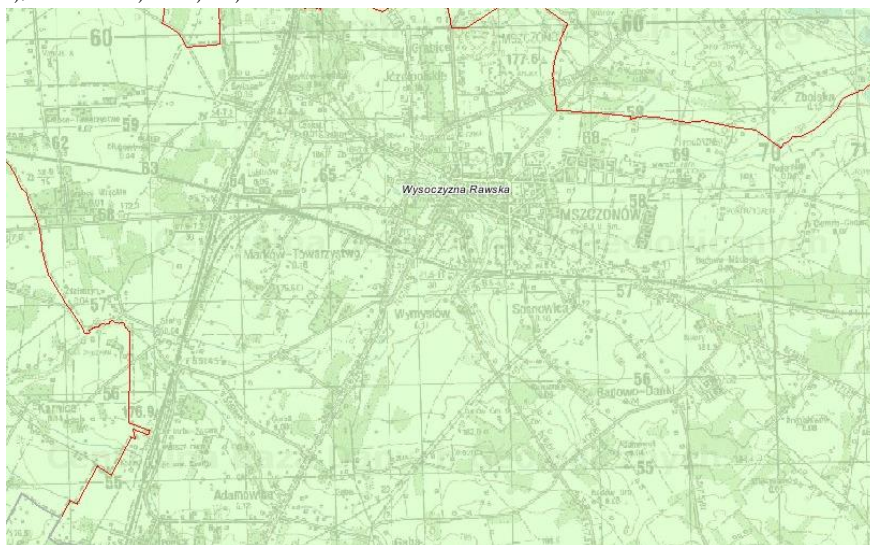
Analiza rynku migracyjnego w latach 1991 – 2016.

Źródło: Dane z Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego w Mszczonowie.

Wg. danych z tabeli powyżej w Gminie Mszczonów na przełomie ostatnich 25 lat nastąpił wzrost ludności o 1161 osoby. Wzrasta liczba mieszkańców na terenie miasta przy jednoczesnym powolnym wzroście liczby mieszkańców na terenach wiejskich

3.1.2 Budowa geologiczna i powierzchnia ziemi

Gmina Mszczonów pod względem geograficznym leży w podprovincji Nizin Środkowomazowieckich w makroregionie Wzniesień Południowomazowieckich, które dzielą się na kilka mezoregionów. Na terenie zachodniego Mazowsza, w północnej jego części, dolina Rawki rozdziela leżące na zachód Wzniesienia Łódzkie od leżącej na wschód Wysoczyzny Rawskiej, na której znajduje się Mszczonów.

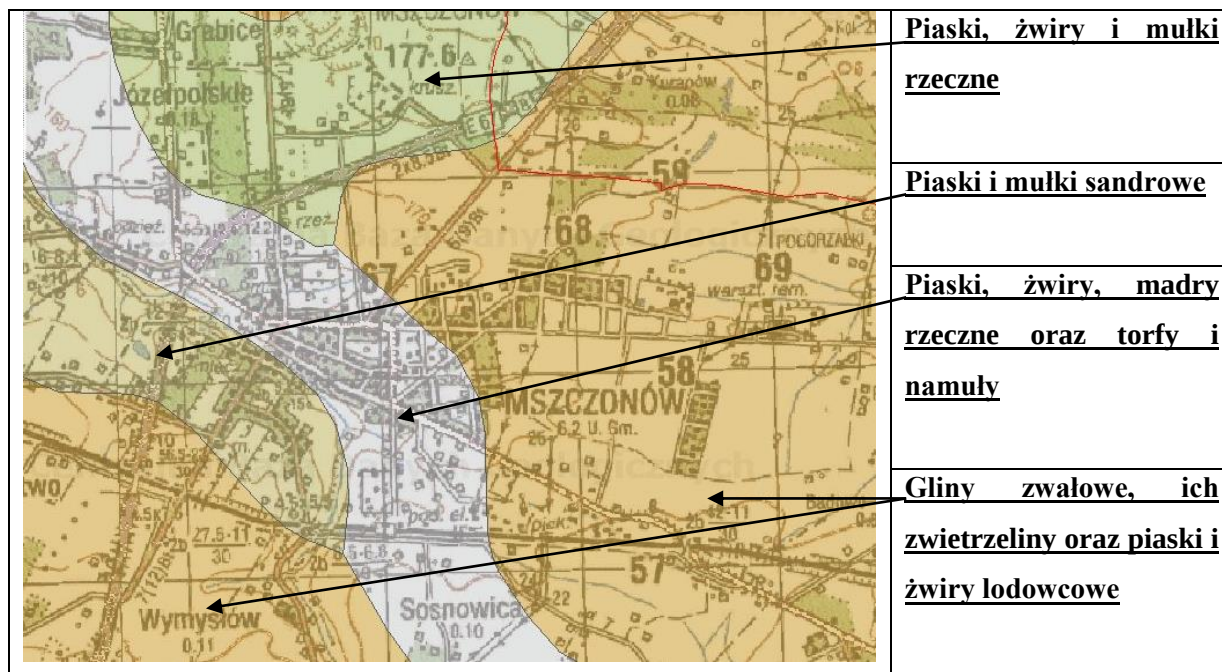

Ryc. Źródło: [www. http://pgi.gov.pl/](http://pgi.gov.pl/)

Wysoczyzna Rawska obejmuje obszar 1700km². Zbudowana jest z glin morenowych i żwirowych ostańców strefy moren czołowych stadiału Warty. Falista wysoczyzna morenowa Wysoczyzny Rawskiej jest charakterystyczna dla krajobrazu gminy. Terenem najwyższym położonym jest rejon Piekar – 210,6m n.p.m. i jest to najwyższy położony punkt w powiecie żyrardowskim. Północne i zachodnie fragmenty obszaru Gminy są rozcięte dolinami rzecznyymi Okrzeszy i Pisi – Gągolino, a południowo – wschodnie – doliną Górnej Jeziorki.

Tereny miasta charakteryzują się w miarę jednorodną rzeźbą terenu. Jest to teren równinny, lekko opadający w kierunku północnym oraz wschodnio – południowym. Jedynie w sąsiedztwie rzeki Okrzeszy oraz terenów dawnej powierzchniowej eksploatacji występują wyraźne obniżenia terenu. Kulminacje powierzchni terenu znajdują się w centralno - zachodniej części obszaru (rzędne powierzchni terenu osiągają 167,0 m n.p.m.). Ku północnej i wschodniej części terenu powierzchnia terenu łagodnie opada w kierunku doliny rzeki Okrzeszy. Najniżej położone fragmenty znajdują się w północnej i wschodniej (koryto rzeki) oraz zachodnio-południowej (rów, zrekultywowany zbiornik poeksploatacyjny) części i wynoszą ok. 154,0 m. n.p.m.

Podłoże geologiczne gminy jak i obszaru opracowania tworzą skały ery mezozoicznej przykryte utworami trzeciorzędowymi i czwartorzędowymi. Tereny te położone są w szczytowych partiach rozległego płata morenowego tworzącego falistą wysoczyznę polodowcową – Wysoczyznę Rawską. Północna część wysoczyzny, na której leży przede wszystkim centralna i północna część gminy, wyróżnia się fluwiogłacialno – denudacyjną rzeźbą oraz zaburzeniami głacitektonicznymi czwartorzędu i podłoża podczwartorzędowego.

Ryc. Źródło: [www. http://bazagis.pgi.gov.pl/](http://bazagis.pgi.gov.pl/)

Na powierzchni terenu gminy występują trzy serie utworów plejstocénskich. W północnej części i w centrum, na dużych powierzchniach jednorodnych, występują najmłodsze utwory - piaski fluwiogłacialne, a na pozostałej części – gliny zwałowe.

Pod względem warunków zabudowy, wszystkie utwory plejstocénskie, z wyjątkiem utworów eolicznych, są gruntami nośnymi i stanowią nośne podłoże budowlane, występujące również w obszarze opracowania. Z kolei grunty nasypowe, które występują na większych powierzchniach w obrębie terenów poeksploatacyjnych, nie są korzystnym podłożem budowlanym.

Gleby na terenie gminy Mszczonów wykształciły się na podłożu osadów czwartorzędowych, głównie plejstocénskich i ich zasięg występowania związany jest ściśle z budową geologiczną podłoża.

Praktycznie cały obszar Gminy zajmują gleby płowe i gleby brunatne wylugowane, wytworzone z glin zwałowych lekkich i piasków słabogliniastych leżących na glinach. Należą one do rolniczych kompleksów przydatności gleb: żyniego bardzo dobrego i miejscami do kompleksu żyniego dobrego. Z kolei na niewielkich fragmentach Gminy położonych na zachód od linii rzeki Okrzeszy na północ od doliny rzeki Jeziorki występują gleby brunatne wylugowane i gleby płowe wytworzone z piasków słabogliniastych i gliniastych (należą w większości do rolniczych kompleksów przydatności gleb: żyniego dobrego i żyniego słabego).

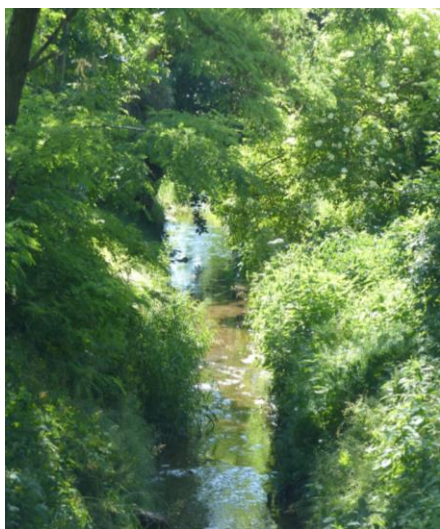
W dolinach rzecznych i w obniżeniach bezodpływowych na obszarze całej Gminy znaczny jest udział gleb pochodzenia organicznego, użytkowanych głównie jako łąki i pastwiska (użytki zielone bagienne i pobagienne).

3.1.3 Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar Gminy Mszczonów obejmuje sieć powierzchniowych wód płynących, która położona jest w dorzeczu lewobrzeżnych dopływów Wisły - rzeki Bzury (północna i południowo-zachodnia część Gminy) oraz rzeki Jeziorki i Pilicy (część południowo – wschodnia).

- Suchej (zlewnia obejmuje część środkowo - zachodnią, stanowiąc 19% terenu, obejmuje obszary miejscowości Grabce Towarzystwo, Grabce Wręckie, Wólka Wręcka, Olszówka).
- Korabiewki (część południowa – ok. 35% terenu, obejmuje obszary miejscowości Zdzeszyn, Gurba, Szeligi, Adamowice, Powązki),
- Okrzeszy (część środkowo – wschodnia - ok. 39% terenu, obejmuje obszary miejscowości Długowizna, Lublinów, Czekaj, Świnice, Marków – Świnice, Marków Towarzystwo,
- Dopływu (Suchej) z Olszówki (część północna, obejmuje ok. 20% terenu, obszary miejscowości Wręcza, Olszówka, Nowy Dworek).

Przedmiotowe tereny położone są w dorzeczu trzeciego rzędu rzeki Okrzeszy. Okrzesza jest lewym dopływem rzeki Pisi Gągoliny o długości 15,2 km. Rzeką powstaje z połączenia kilku niewielkich cieków, wypływających na południe i południowy - wschód od Mszczonowa. Powierzchnia zlewni Okrzeszy wynosi 31,1 km². Rzeką Okrzesza stanowi prawy dopływ Bzury i odgrywa największe znaczenie pod względem gospodarczym w gminie Mszczonów, stanowiąc odbiornik wód z miejskiej oczyszczalni ścieków Mszczonowa. Jej wody prowadzone są w kierunku północno – zachodnim.

Rzeką Okrzesza w granicach OBSZARU I

Decydujące znaczenie dla kształtowania się maksymalnych stanów wody na rzece tej części dorzecza Bzury, mają głównie wezbrania zimowo-wiosenne o charakterze roztopowym (marzec - kwiecień) oraz intensywne wezbrania opadowe (maj - lipiec). Niekorzystnym zjawiskiem jest częste występowanie susz glebowych i hydrologicznych, powodujące m.in. nadmierne

przesuszenie gleby, obniżenie pierwszego poziomu wód gruntowych i w konsekwencji zmniejszenie przepływów wody w rzece, a w skrajnych przypadkach wysychanie źródła oraz mniejszych cieków.

W ostatnich latach jakość wód rzeki Okrzeszy pogorszyła się. Jest to wynikiem przyjęcia przez Okrzeszę ścieków z Mszczonowa. Wody rzeki powyżej miasta zaliczone zostały do III klasy czystości, natomiast w wodach poniżej miasta odnotowano wzrost stężenia związków biogenych i te wody zaliczono do V klasy czystości. Brak jest zanieczyszczeń przemysłowych.

Na terenie gminy występują trzy typy obszarów o różnych warunkach występowania wód gruntowych:

- Obszar wysoczyzny zbudowany z piasków wodnolodowcowych obejmujący głównie centrum i północ gminy, na którym wody gruntowe zalegają prawie zawsze na głębokościach większych niż 2,0 mppt, a lokalnie nawet kilkanaście mppt. Są to obszary z reguły korzystne dla budownictwa ze względu na głęboki poziom występowania tych wód.
- Obszar zbudowany z gruntów trudno przepuszczalnych, głównie glin zwałowych, zajmujący północny-zachód, zachód i południe gminy. Charakterystyczny jest tu brak jednolitego poziomu wód gruntowych. Często wody mają charakter naporowy i pojawiają się też w postaci sączeń lub utrzymują się w śródglinowych przewarstwieniach piaszczystych o zmiennym zasięgu i na różnych głębokościach. Częstsze są tu płytsze wody typu „wierzchówek” utrzymujące się w obniżeniach terenu lub w cienkim nakładzie gruntów sypkich.
- Obszary dolin rzecznych i obniżeń śródwysoczyznowych, na których głębokość występowania wód gruntowych i poziom stagnujących wód powierzchniowych w obniżeniach, są ściśle zależne od intensywności długotrwałych opadów atmosferycznych. Wody gruntowe na tych obszarach występują płycej niż 1,0 mppt.

Warunki występowania wody gruntowej są pochodną ukształtowania powierzchni terenu i budowy geologicznej. W części pn. – zach. gminy Mszczonów występuje obszar zbudowany z gruntów trudno przepuszczalnych, głównie glin zwałowych. Typowy jest tu brak stałego poziomu wód gruntowych. Często wody mają charakter naporowy i pojawiają się też w postaci sączeń lub utrzymują się w śródglinowych przewarstwieniach piaszczystych o zmiennym zasięgu i na różnych głębokościach. Wody gruntowe zalegają prawie zawsze na głębokościach od 1,0 do 2,0 mppt. Grunty są tu z reguły korzystne dla budownictwa.

Na przedmiotowych terenach występują przede wszystkim grunty nośne. Związane jest to z występowaniem w strefie przypowierzchniowej osadów czwartorzędowych, głównie glin zwałowych o różnej konsystencji, stanowiących dobre podłoże budowlane.

Gmina Mszczonów leży w obszarze zasięgu strategicznych zasobów wód oligoceńskich.

Wody geotermalne stanowią potencjalne źródło energii cieplnej związane z utworami mezozoiku (trias-kreda). W obrębie tych utworów na terenie całego województwa mazowieckiego objętość subarteryjskich i artezyjskich wód geotermalnych oszacowano na poziomie 2 766 km³, a zasoby energii cieplnej możliwej do odzyskania na 9 835 mln ton paliwa umownego.

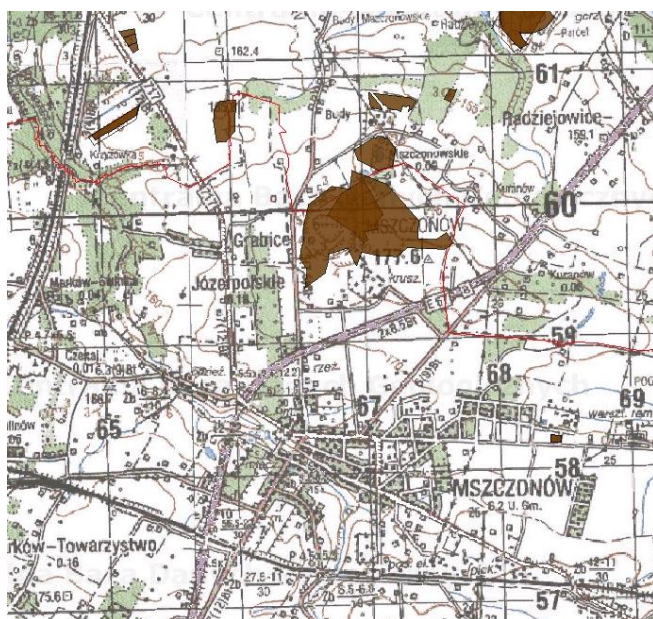
W rejonie gminy Mszczonów występują duże zasoby wód geotermalnych. Jest to jedyne miejsce w Polsce, a drugie w Europie, gdzie kredowe wody geotermalne, po wydobyciu i odebraniu

naturalnego ciepła (do celów grzewczych), są następnie tłoczone (po uzdatnieniu na stacji SUW) do miejskiej sieci wodociągowej i wykorzystywane bezpośrednio do celów pitnych. „Geotermia Mazowiecka” S.A.

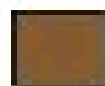
3.1.4 Zasoby naturalne

Na terenie objętym opracowaniem nie występują zarejestrowane, bilansowe złoża surowców mineralnych. W mieście Mszczonowie zlokalizowane jest jedno złożo kruszywa lekkiego o nazwie Budy Mszczonowskie. Są to surowce ilaste d/p kruszywa lekkiego.

Kruszywa naturalne (piaski i żwiry) z eksploatowanych złóż mineralnych oraz surowce ilaste występujące na terenie gminy Mszczonów są pozyskiwane głównie na cele budownictwa, drogownictwa i kolejnictwa, do produkcji kruszyw lekkich (keramzytu) oraz do produkcji ceramiki budowlanej.

LEGENDA:

Złoża

Obszar górniczy

Ryc. Źródło: [www. http://bazagis.pgi.gov.pl/](http://bazagis.pgi.gov.pl/)

3.1.5 Warunki klimatyczne

3.2 Warunki klimatyczne

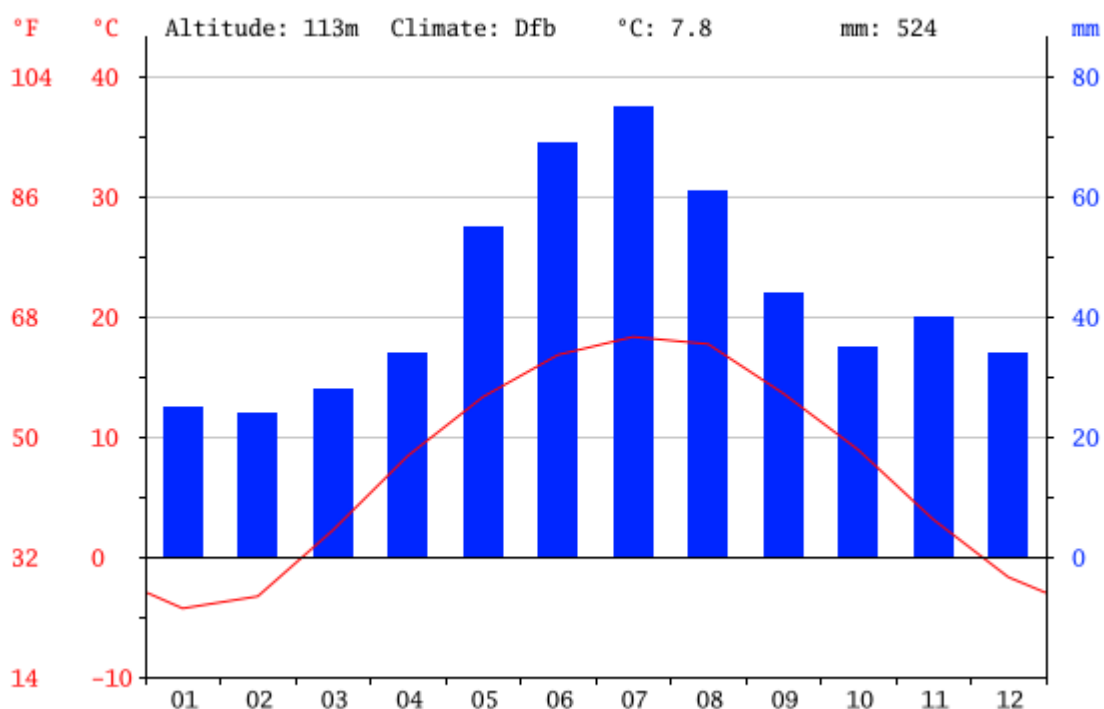
Wg regionalizacji klimatycznej (A. Wosia – Atlas RP, 1993) teren opracowania położony jest w północno-wschodniej części XVII regionu klimatycznego zwanego Regionem Środkowopolskim. Charakteryzuje się on jedną z najwyższych rocznych sum całkowitego promieniowania słonecznego oraz jednymi z mniejszych w Polsce sumami rocznymi opadów atmosferycznych. Wartości średnich rocznych opadów atmosferycznych z wielolecia (1955 - 1995) kształtują się w przedziale od 514 mm/rok (stacja meteorologiczna Brwinów), do 580 mm/rok (posterunek opadowy – Mszczonów).

Przy średnich opadach atmosferycznych w latach suchych i przeciętnych, występuje deficyt wód w glebie, gdyż część wody opadowej bierze udział w odpływie powierzchniowym i wgłębnym. Temperatury wahają się od -3°C (luty) do $18,4^{\circ}\text{C}$ (sierpień) przy średniej rocznej $7,8^{\circ}\text{C}$. Najbardziej pogodnymi miesiącami są sierpień i wrzesień, natomiast najwyższe wartości

średniego zachmurzenia notuje się w okresie od listopada do lutego z maksimum przypadającym w miesiącu grudniu. Najsuchszym miesiącem jest Luty, z 24 mm opadów. Większość opadów przypada na Lipiec, średnio 75 mm

W związku z ogólną cyrkulacją atmosferyczną dominują wiatry o kierunku zachodnim i południowo-zachodnim, których udział jest największy w lipcu i lutym. Od listopada do stycznia trwa nieprzerwana dominacja wiatrów północno-zachodnich.

Lp.	Element klimatyczny	Wartość
1.	Średnia roczna temperatura powietrza	7,6 – 8,0°C
2.	Liczba dni zalegania pokrywy śnieżnej	26 – 90 dni
3.	Średnia liczba dni zalegania pokrywy śnieżnej	70 dni
4.	Pojawianie się pokrywy śnieżnej	25 XI
5.	Zanik pokrywy śnieżnej	30 III
6.	Czas trwania okresu wegetacyjnego	210 – 220 dni
7.	Średnio w roku dni przymrozkowych (t. min < 0° C)	110 – 130 dni
8.	Okres bezprzymrozkowy obejmuje miesiące	VI – IX
9.	Dni mroźnych	30 – 45
10.	Dni mroźnych (max. przypadającym na miesiąc luty)	> 10
11.	Dni bardzo mroźnych z (t. max. < 10°C) w ciągu roku	5 – 10
12.	Średnia roczna liczba dni gorących (t. max. > 25°C)	35 – 40
13.	Okres występowania dni gorących	V – IX
14.	Dni upalnych z (t. max. > 30°C)	8 – 12

Źródło: IMGW – Warszawa, Program ochrony środowiska dla miasta i gminy Mszczonów. Wybrane wartości elementów klimatycznych gminy Mszczonów

3.2.1 Krajobraz, środowisko kulturowe, zasoby i dobra materialne

Na terenach objętych opracowaniem oraz w ich najbliższym sąsiedztwie występują obiekty będące w rejestrze zabytków oraz w ewidencji konserwatora zabytków.

Obiekty w GEZ miasto Mszczonów

Mszczonów	Dworcowa	Cmentarz rzymsko-katolicki	przed 1896
Mszczonów	Kościelna	Cmentarz przykościelny	XIII w.
Mszczonów	Maklakiewicza	Cmentarz rzymsko-katolicki	przed 1896
Mszczonów	Poniatowskiego (d. Marchlewskiego)	Cmentarz żydowski	XVIII w.
Mszczonów	Żyrardowska	Kościół par. p.w. św. Jana Chrzciciela	1862-65
Mszczonów	Żyrardowska 30 (d. Żyrardowska 22)	Willa	II poł. XIX w.

Legenda:

	obiekty GEZ nie wpisane do rejestru zabytków
	obiekty GEZ wpisane do rejestru zabytków

Na szczególną uwagę zasługuje Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Jana Chrzciciela ul. Kościelna 6 będący w granicach opracowania – OBSZAR I

kościół murowany z 1862-65r. wraz z cmentarzem przykościelnym,

ogrodzenie murowane (kam), z 4-ego ćw. XIXw.,

plebania murowana (kam), 4-ego ćw. XIXw.

3.2.2 Flora, fauna i różnorodność biologiczna

W granicach opracowania szatę roślinną buduje przede wszystkim zieleń miejska, utworzona głównie w wyniku nasadzeń dokonanych przez człowieka. Miejscami występuje również w postaci roślinności pojawiającej się spontanicznie, szczególnie na terenach nieużytkowanych. Zarówno zieleń urządzona jak i spontaniczna, porastająca mniej intensywnie użytkowane tereny, stanowi ważne ogniwo powiązań ekologicznych na terenie miasta. Również istotne znaczenie ma zieleń urządzona w obrębach poszczególnych osiedli, tworząca przydomowe ogrody na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zieleńce wśród zabudowy wielorodzinnej oraz zieleń towarzysząca ciągom komunikacyjnym.

Flora na terenie objętym granicą planu tworzona jest przez zadrzewienia w parku miejskim oraz terenem zielonym za obiektami sakralnymi od strony rzeki Okrzeszy w OBSZARZE I oraz zadrzewienia osiedlowe na pozostałych terenach.

3.2.3 Stan środowiska atmosferycznego

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego na terenie miasta są emisje regularne, pochodzące ze źródeł punktowych i powierzchniowych o charakterze niskich emisji (lokalne kotłownie, paleniska indywidualne, emisje nieregularne w wyniku spawania, czy też lakierowania, itp.), emisje niezorganizowane głównie o charakterze liniowym z dróg, także o charakterze obszarowym na terenie miasta w okresie sezonu letniego. Istotne znaczenie dla jakości powietrza na terenie gminy ma spalanie paliw stałych, jak koks i węgiel, zwłaszcza w przypadku użycia przestarzałych kotłowni, w które są wyposażone obiekty mieszkalne i małe zakłady pracy. W okresie sezonu grzewczego można obserwować rzeczywistą skalę emisji z palenisk indywidualnych, jednak propagowane systemy alternatywnych źródeł i związana z tym zmiana systemu grzewczego roją duże nadzieje na poprawę sytuacji.

Kolejnym źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza jest ruch drogowy. Są to zanieczyszczenia związane z eksploatacją pojazdów mechanicznych. Największa uciążliwość tego zjawiska skupia się wokół drogi krajowej oraz drogi wojewódzkiej przebiegającej przez miasto. Ruch samochodowy powoduje emisję do atmosfery szeregu zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów, m.in. dwutlenku siarki i azotu, tlenku węgla oraz substancji pyłowych, powstających w wyniku ścierania nawierzchni jezdni i opon pojazdów.

Środowisko miejskie, które w sposób istotny odbiega od warunków naturalnych, jest miejscem życia nieznacznej wielkości gatunków zwierząt, które potrafią przystosować się do życia na terenach silnie zurbanizowanych, lub które od dawna towarzyszą siedzibom ludzkim. Naturalnymi przedstawicielami fauny miast są tereny zieleni towarzyszącej tzw. Kliny zieleni osiedlowej, jednakże zwierzęta coraz częściej przystosowują się do życia w warunkach nawet najbardziej ścisłej zabudowy miejskiej.

Ze względu na wysoki stopień zagospodarowania terenów leżących w granicach opracowania i stosunkowo niewielką powierzchnię terenów zielonych ograniczone jest występowanie na tym terenie większych ssaków. Spotkać tu można jedynie jeże i kreta.

3.2.4 Hałas i oddziaływania elektromagnetyczne

Hałas określa się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące za pośrednictwem powietrza na organizm ludzki (w tym na organ słuchu i inne zmysły jak i inne elementy organizmu człowieka). Hałas uważany jest za jeden z czynników zanieczyszczających środowisko. W związku z rozwojem komunikacji, uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją Miasta stanowi on dużą uciążliwość dla człowieka. Może powodować częściową lub całkowitą utratę słuchu. Ponadto bywa przyczyną nadciśnienia, zaburzeń nerwowych, zaburzeń w układzie kostno-naczyniowym, wywołuje zmęczenie, złe samopoczucie, utrudnia wypoczynek.

Ze względu na środowisko oraz źródło generujące, hałas dzielimy na:

- komunikacyjny - generowany jest przez ruch drogowy i kolejowy;

Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu poruszających się po wszelkiego rodzaju drogach. Jest to hałas typu liniowego. Stały wzrost ilości pojazdów oraz natężenia ruchu komunikacyjnego spowodował, że zagrożenie hałasem komunikacyjnym jest dużo większe niż hałasem przemysłowym.

Przez gminę Mszczonów przebiegają drogi o zasięgu krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Na terenie miasta brak jest punktów pomiarowych natężenia ruchu. Niestety nie ma danych dotyczących natężenia ruchu na drogach powiatowych oraz gminnych. Należy jednak spodziewać się, że będzie on mniejszy niż na drogach krajowych i wojewódzkich. Z tego względu na drogach tej kategorii uciążliwość akustyczna może występować lokalnie. Istnieje jednak konieczność podjęcia działań ograniczających emisję hałasu komunikacyjnego szczególnie na terenie zabudowy mieszkaniowej.

- przemysłowy - generowany jest przez zakłady przemysłowe lub poszczególne maszyny i urządzenia zlokalizowane na ich terenie.

Uciążliwość hałasu przemysłowego zależy od ilości źródeł powstawania, czasu pracy tych urządzeń/zakładów, stopnia wytłumienia oraz wartości normatywnej dopuszczalnego poziomu hałasu na danym terenie. Na hałas przemysłowy składają się wszelkie źródła dźwięku znajdujące się na terenie zakładu. Rozróżniamy: hałas punktowy - źródła hałasu znajdują się na zewnątrz budynków, są to np. wentylatory, sprężarki i inne urządzenia umieszczone na otwartej przestrzeni oraz hałas wtórny - źródła hałasu znajdują się wewnątrz budynków (np. produkcyjnych), gdzie hałas emitowany przez maszyny i urządzenia dostaje się do środowiska przez ściany, strop, drzwi i okna a także hałas dodatkowy - źródła hałasu znajdują się na zewnątrz budynków i są spowodowane przez obsługę transportową zakładów (transport kołowy) oraz prace dorywcze wykonywane poza budynkami zakładów (np. remonty).

Na terenie gminy funkcjonują firmy, warsztaty, podmioty gospodarcze, jednostki handlu detalicznego, osoby fizyczne.

- komunalny - generowany jest: wewnątrz budynków mieszkalnych przez węzły ciepłownicze, kotłownie, stacje transformatorowe, instalacje wodno-kanalizacyjne, windy, dźwigi, zsypy śmieci;

Problemy związane z oddziaływaniami akustycznymi na terenie gminy Mszczonów, spowodowane są wieloma czynnikami m.in. stopniem urbanizacji oraz gęstością sieci drogowej.

Do najpowszechniejszych źródeł promieniowania elektromagnetycznego należą linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia i instalacje radiokomunikacyjne.

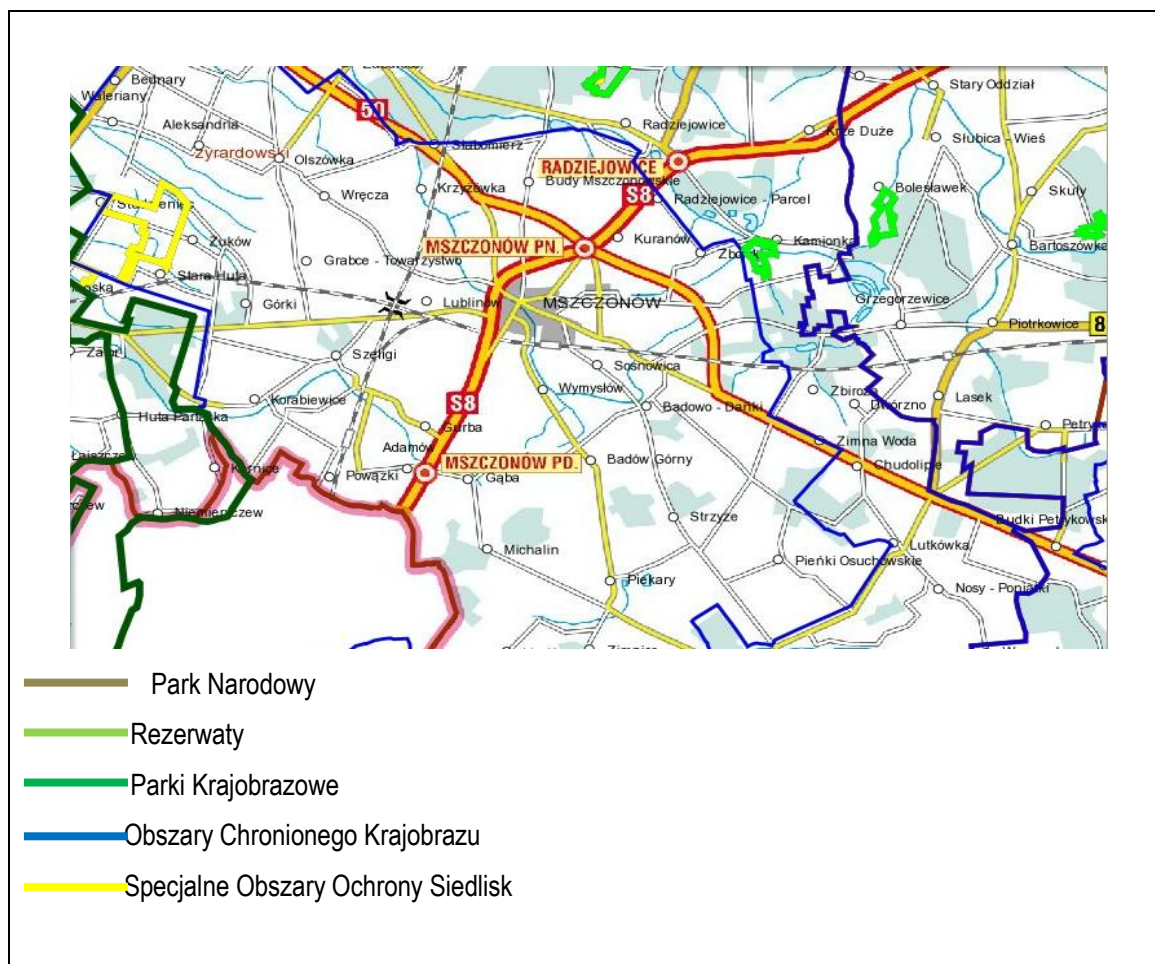
Przez teren gminy Mszczonów przebiegają linie elektroenergetyczne o napięciu 110 kV „Żyrardów - Mszczonów”, „Mszczonów - Huta Zawadzka”, „Huta Zawadzka - Kaleń”. Głównym punktem zasilania (tzw. GPZ) Gminy Mszczonów jest stacja elektroenergetyczna 110/15 kV „Mszczonów”, zlokalizowana przy ul. Towarowej w Mszczonowie. Źródłem promieniowania niejonizującego na terenie gminy są również stacje przekątnikowe telefonii komórkowej • Mszczonów – ul. Warszawska 43 (T-Mobile, Play), ul. Wschodnia (Mobyland), ul. Dworcowa 4 (Play), Pl. Piłsudskiego 1 (Plus, Mobyland, Aero 2), ul. Towarowa 16 (Plus, Mobyland, Aero 2, Orange), ul. Ługowa 30 (Plus),

W obszarze opracowania jak i jego bezpośrednim sąsiedztwie zlokalizowana są stacje transformatorowa wraz z napowietrznymi liniami energetycznymi średniego napięcia..

Wpływ pola elektromagnetycznego na człowieka i środowisko uzależniony jest od wysokości natężenia (lub gęstości mocy) oraz częstotliwości drgań. Źródłem promieniowania jest każde urządzenie (każda instalacja), w którym następuje przepływ prądu np. sieci energetyczne w tym linie napięcia. Dlatego wartość poziomów dopuszczalnych jest określona w pasmach częstotliwości.

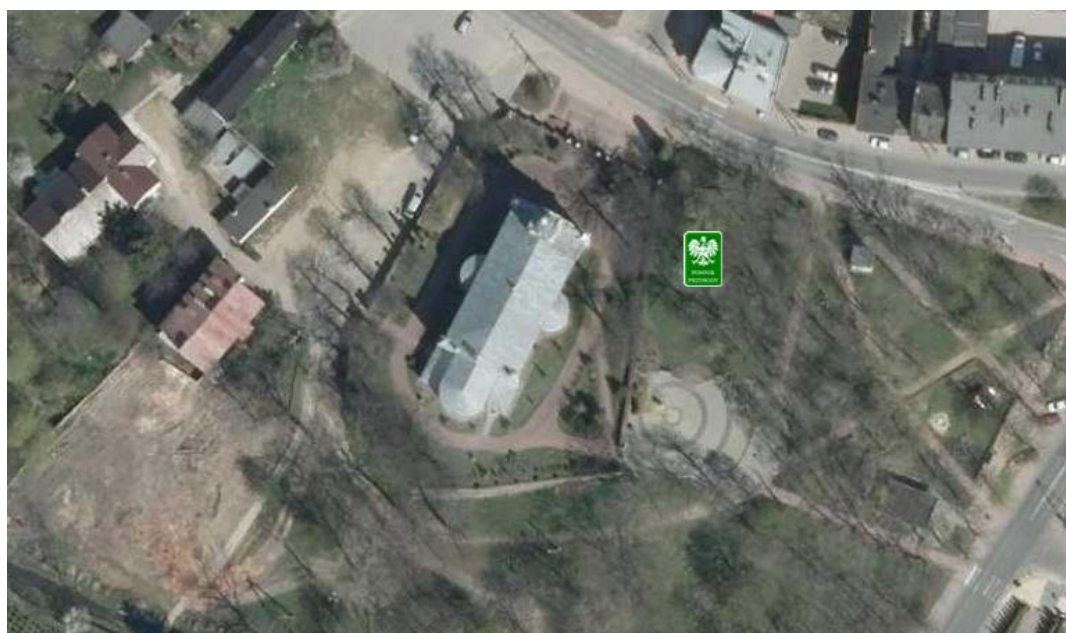
3.2.5 Położenie w stosunku do obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody

W granicach terenów objętych opracowaniem nie występują obszary podlegające ochronie w ujęciu przyrodniczym. Przedmiotowe tereny znajduje się poza zasięgiem obszarów chronionych wyznaczonych i ustanowionych w myśl Ustawy z 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2015 poz. 1651).

Miasto Mszczonów *na tle obszarów chronionych według przepisów odrębnych.*

Na terenie OBSZARU I występuje pomnik, który został ustanowiony na podstawie Rozporządzenia Nr 26 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu żyrardowskiego – lipa drobnolistna.

.Lokalizacja pomnika przyrody – lipa drobnolistna.

3.3 Potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego planu

Jednym z podstawowych elementów niniejszej Prognozy jest analiza stanu środowiska w przypadku braku realizacji założeń Programu Rewitalizacji Miasta Mszczonowa. Ocena ta odnosi się do czysto hipotetycznej sytuacji.

Należy podkreślić, że Program w swoim założeniu realizuje politykę rozwoju w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, polegająca na zintegrowaniu polityki środowiskowej, gospodarczej i społecznej w taki sposób, aby nie naruszyć równowagi w przyrodzie oraz jednocześnie sprzyjać przetrwaniu jej zasobów. Wymaga to traktowania zasobów środowiska jak ograniczonych zasobów gospodarczych oraz wykorzystywania kapitału przyrodniczego w sposób pozwalający na zachowanie funkcji ekosystemów w perspektywie długookresowej. Ta podstawowa zasada gwarantuje, że przyjęte w Programie cele oraz strategiczne kierunki działań sprzyjają zachowaniu środowiska regionu w odpowiednim stanie, a brak realizacji założeń dokumentu utrwaląc będzie jego niekorzystne zmiany oraz stagnację.

Program Rewitalizacji Miasta Mszczonowa ma na celu przede wszystkim doprowadzenie do zrównoważonego i wielopłaszczyznowego rozwoju miasta, zarówno w strefie przestrzennej, jak również w gospodarczej i społecznej. Planowane inwestycje i zadania przyczynią się w zdecydowany sposób do poprawy jakości środowiska na terenie gminy. Jeśli nie w sposób bezpośredni to z pewnością pośrednio. Ma to szczególne znaczenie dla miasta. Brak realizacji zapisów Programu spowoduje:

- brak ogólnego ładu i porządku przestrzennego w mieście,
- postępującą degradację budynków jak i terenów obszaru rewitalizacji,
- pogorszenie się stanu technicznego dróg w mieście wpływające na ograniczenia drożności ruchu komunikacyjnego, a tym samym pogorszenie warunków życia mieszkańców,
- pogarszanie się stanu technicznego budynków i infrastruktury rekreacyjno-sportowo - wypoczynkowych o dużym znaczeniu dla mieszkańców miasta,
- ograniczoną integrację mieszkańców miasta spowodowaną brakiem miejsc wspólnego wypoczynku i rekreacji,
- stagnację gospodarczą spowodowaną brakiem możliwości rozwoju podmiotów gospodarczych, z uwagi na zaniedbania w sferze infrastruktury technicznej,
- brak możliwości rozwoju działalności gospodarczej ze względu na brak odpowiedniej infrastruktury technicznej,
- ryzyko wystąpienia patologii społecznych,
- zwiększone zagrożenie wykluczeniem społecznym,
- spadek poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców.

Niepodjęcie działań rewitalizacyjnych powodować będzie dalszą degradację niezagospodarowanej jeszcze przestrzeni oraz obniżenie jakości środowiska zurbanizowanego, co może niekorzystnie wpłynąć na warunki środowiska.

4 ANALIZA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

4.1 Przewidywane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty środowiska

W ramach niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko dokonano szczegółowej oceny skutków realizacji zaplanowanych przedsięwzięć, które zmierzają do osiągnięcia założonych celów rewitalizacji. Oceną objęto następujące elementy środowiska: budowę geologiczną, ukształtowanie powierzchni ziemi, gleby, jakość wód powierzchniowych i podziemnych, jakość powietrza i klimat, zasoby naturalne, krajobraz i dziedzictwo kulturowe, rośliny i zwierzęta oraz obszary chronione.

Analiza oddziaływań została dokonana w formie tabelarycznej i opisowej. W tabeli stopień oddziaływań uwzględniający oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne na poszczególne elementy środowiska został oznaczony w następujący sposób:

Symbol	Rodzaj oddziaływania
0	brak oddziaływania
+	oddziaływanie pozytywne
-	oddziaływanie negatywne
+/-	oddziaływanie zarówno pozytywne, jak i negatywne

PLANOWANE PROJEKTY REWITALIZACYJNE	RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	ROŚLINY	ZWIERZĘTA	LUDZIE	WODA	POWIETRZE	POWIERZCHNIA ZIEMI	KRAJOBRAZ	KLIMAT	ZASOBY NATURALNE	ZABYTKI	DOBRA MATERIALNE	OBSZARY CHRONIONE, W TYM NATURA 2000
1. ZAGOSPODAROWANIE TERENU REKREACYJNEGO NA OS. DWORCOWA III	+	+	+	+	0	0	0	+	0	0	0	+	0
2. URZĄDZENIE TERENU WSPÓLNOTY MIESZKANIOWEJ KERAMZYT	+	+	+	+	0	0	0	+	0	0	0	+	0
3. DOSTOSOWANIE BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	0	0	0	+	0	0	0	+/-	0	0	0	+	0
4. BUDOWA URZĄDZEŃ REKREACYJNO – SPORTOWYCH Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENU LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO	+/-	+/-	+/-	+	0	0	+/-	+/-	0	0	0	+	0
5. ZAGOSPODAROWANIE PARKU MIEJSKIEGO WRAZ Z TERENAMI PRZYKOSCIELNYMI	+	+	+	+	0	0	0	+	0	0	0	+	0
6. BUDOWA BOISKA REKREACYJNEGO ZE SZTUCZNĄ NAWIERZCHNIĄ PRZY UL. WSCHODNIEJ	+/-	+/-	+/-	+	0	0	+/-	+/-	0	0	0	+	0
7. PRZEBUDOWA UL. ZARZECZNEJ	0	+/-	0	+	+/-	0	0	+	0	0	0	+	0
8. PRZEBUDOWA UL. DWORCOWEJ MIĘDZY UL. TARCZYŃSKĄ A UL. SIENKIEWICZA	0	+/-	0	+	+/-	0	0	+	0	0	0	+	0
9. PRZEBUDOWA UL. PÓŁNOCNEJ Z ŁĄCZNIKIEM DO UL. BRZOSKWINIOWEJ	0	+/-	0	+	+/-	0	0	+	0	0	0	+	0
10. PRZEBUDOWA UL. BRZOSKWINIOWEJ	0	+/-	0	+	+/-	0	0	+	0	0	0	+	0
11. PRZEBUDOWA UL. JEZYNOWEJ	0	+/-	0	+	+/-	0	0	+	0	0	0	+	0
12. PRZEBUDOWA UL. MALINOWEJ	0	+/-	0	+	+/-	0	0	+	0	0	0	+	0
13. PRZEBUDOWA PLACU PIŁSUDSKIEGO Z CZĘŚCIĄ UL. NOWY RYNEK	0	+/-	0	+	+/-	0	0	+	0	0	0	+	0
14. PRZEBUDOWA SKRZYŻOWANIA ULIC: ŻYRARDOWSKIEJ, RAWSKIEJ, NOWY RYNEK 1	0	+/-	0	+	+/-	0	0	+	0	0	0	+	0

PONIATOWSKIEGO													
15. ADAPTACJA II PIĘTRA BUDYNKU SZKOŁY PODSTAWOWEJ Z PLACEM ZABAW	0	0	0	+	0	0	0	+/-	0	0	0	+	0
16. BUDOWA ŁĄCZNIKA Z UL. SZKOLNEJ DO UL. SPORTOWEJ	0	+/-	0	+	+/-	0	0	+	0	0	0	+	0
17. PRZEBUDOWA ULICY SZKOLNEJ	0	+/-	0	+	+/-	0	0	+	0	0	0	+	0
18. ROZBUDOWA I ADAPTACJA BUDYNKU PRZY UL. TARCZYŃSKIEJ 31	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
19. ADAPTACJA POMIESZCZEŃ HALI SPORTOWEJ PRZY UL. SZKOLNEJ	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
20. ROZBUDOWA I ADAPTACJA BUDYNKU STAREGO KOMISARIATU POLICJI	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
21. ADAPTACJA BUDYNKU PRZY UL. WARSZAWSKIEJ 23	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
22. PRZEBUDOWA SIECI WODOCIĄGOWEJ NA OS. DWORCOWA III	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
23. PRZEBUDOWA SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ NA OS. DWORCOWA III	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
24. PRZEBUDOWA SIECI KANALIZACJI DESZCZOWEJ NA OS. DWORCOWA III	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
25. ADAPTACJA BUDYNKU PRZY UL. SIENKIEWICZA 60	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
26. ODRESTAUROWANIE HISTORYCZNEGO BUDYNKU MŁYNA	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	+	+	0
27. ZAINSTALOWANIE NOWEGO SPRZĘTU NAGŁOŚNIENIOWEGO I OŚWIETLENIOWEGO ORAZ KLIMATYZACJI W MSZCZONOWSKIM OŚRODKU KULTURY	0	0	0	+	0	0	0	+/-	0	0	0	+	0
28. ADAPTACJA POMIESZCZEŃ ZESPÓŁU SZKÓŁ PRZY UL. ŁUGOWEJ WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENU	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0

29. BUDOWA ROZLEWNI WODY MINERALNEJ GEOTERMALNEJ PRZY UL. TYSIACLECIA	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
30. UZBROJENIE GMINNYCH TERENÓW INWESTYCYJNYCH	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
31. TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU OCHOTNICZEJ STRAŻY POŻARNEJ	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
32. BUDOWA ZBIORNIKA RETENCYJNEGO NA TERENIE PARKU MIEJSKIEGO	+/-	+/-	0	+	+/-	0	+/-	+/-	0	0	0	+	0
33. PODŁĄCZENIE NIERUCHOMOŚCI W UL. GRÓJECKIEJ I UL. ZARZECZNEJ DO SIECI KANALIZACJI SANITARNEJ	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
34. WYMIANA OŚWIETLENIA NA ENERGOOSZCZĘDNE ORAZ MONTAŻ INSTALACJI FOTOWOLTAICZNYCH W BUDYNKACH ZESPOŁU SZKÓŁ I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO	0	0	0	+	0	0	0	+/-	0	0	0	+	0
35. ROZBUDOWA I TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU PRZY UL. BRZOSKWINIOWEJ	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
36. PRZEBUDOWA OŚWIETLENIA ULICZNEGO NA ENERGOOSZCZĘDNE	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
37. WYMIANA OGRZEWANIA WĘGLOWEGO NA GAZOWE W INDYWIDUALNYCH BUDYNKACH MIESZKALNYCH	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
38. TERMOMODERNIZACJA BUDYNKU KOMUNALNEGO PRZY UL. GRÓJECKIEJ 6 ORAZ UL. PONIATOWSKIEGO 16	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
39. BUDOWA CENTRUM EDUKACYJNO – DYDAKTYCZNEGO ENERGETYKI ODNAWIALNEJ PRZY UL. TARCZYŃSKIEJ	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0

40. BUDOWA NOWEGO KOMISARIATU POLICJI	0	0	0	+	+	0	0	+/-	0	0	0	+	0
41. BUDOWA MONITORINGU W CENTRUM MSZCZONOWA	0	0	0	+	0	0	0	+/-	0	0	0	+	0
42. BUDOWA AZYLÓW PRZY PRZEJŚCIACH DLA PIESZYCH	+/-	+/-	+/-	+	0	0	+/-	+/-	0	0	0	+	0

4.1.1 Budowa geologiczna i powierzchnia ziemi

Zakres działań, które zostały zaproponowane do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji Miasta Mszczonowa nie powinien w znaczny sposób negatywnie oddziaływać na powierzchnię ziemi.

Oddziaływanie negatywne może występować w przypadku projektów rewitalizacyjnych dotyczących projektów budowlanych i infrastrukturalnych, w tym budowa zbiornika retencyjnego, a także tych związanych z zagospodarowaniem terenów sportowo – rekreacyjnych, gdyż mogą one wpłynąć na naruszenie struktury i profilu przypowierzchniowej warstwy ziemi oraz zniszczenie biologicznych funkcji gleby. Opisane przekształcenia będą dotyczyć głównie strefy przypowierzchniowej. Grunty z wykopów (m.in. fundamentowych) będą częściowo wywożone, a częściowo posłużą do formowania nasypów w miejscu ich powstawania. Spowodować to może niewielkie podniesienie powierzchni terenu. Zmiany, które ewentualnie zajdą w ukształtowaniu powierzchni, nie będą miały jednak znaczenia dla warunków przyrodniczych i krajobrazowych. Ponadto negatywne oddziaływanie, które może wystąpić na etapie prowadzenia robót budowlanych, będzie związane z pojawieniem się takich czynników jak pylenie i emisje do gruntu oraz wód. Wymienione uciążliwości będą występować jedynie w najbliższym sąsiedztwie prowadzonych prac budowlanych, a emisja zanieczyszczeń będzie mieć charakter krótkoterminowy, okresowy i odwracalny, ponieważ minie po zakończeniu realizacji prac.

W związku z tym, że charakter przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu Rewitalizacji nastawiony jest na racjonalne i optymalne wykorzystanie istniejącej bądź planowanej infrastruktury oraz zasobów przyrodniczych nie przewiduje się negatywnych oddziaływań na powierzchnię ziemi i gleby. Celem tych działań będzie takie prowadzenie prac związanych z nowopowstającą bądź modernizowaną infrastrukturą, aby działania te nie przyczyniały się do degradacji gleby i były zgodne z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Należy podkreślić, że pozytywne aspekty zagospodarowania terenu będą niewątpliwie większe od oddziaływań negatywnych. Analizowane inwestycje wpłyną na poprawę wizerunku miasta i jakość przestrzeni publicznej.

4.1.2 Wody powierzchniowe i podziemne

Przewiduje się, że zadania planowane do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji Miasta Mszczonowa, w ramach których będą wykonywane prace tj. budowa nowych czy modernizacja, termomodernizacja i adaptacja istniejących obiektów, a także budowa obiektów sportowo - rekreacyjnych, w tym budowa placu zabaw dla dzieci i młodzieży, zagospodarowanie parku miejskiego wraz z terenami przykościelnymi, budowa instalacji m.in. oświetleniowej, będą miały w większości niewielki wpływ na środowisko gruntowo – wodne oraz gospodarkę wodno – ściekową miasta.

Do planowanych projektów, które zakłada się, że będą miały większy wpływ na środowisko wodne oraz gospodarkę wodno – ściekową, należą: przebudowa sieci wodociągowej, przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, a także budowa zbiornika retencyjnego na terenie Parku Miejskiego. Krótkotrwale oddziaływanie może wystąpić wyłącznie w fazie budowy poprzez naruszenie nawierzchni ziemi oraz warunków gruntowo – wodnych. W przypadku budowy zbiornika retencyjnego wykonana retencja wód opadowych ureguje stosunki wodne występujące na omawianym terenie i zmniejszy uciążliwe podtopienia występujące na terenie przepływu rowu O-4 w

Mszczonowie. Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 03.10. 2008r. (Dz. U. z 2008r. Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.) planowana inwestycja nie należy do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Istnieje potencjalne niebezpieczeństwo, że w trakcie budowy dojdzie do zanieczyszczenia gruntów substancjami ropopochodnymi pochodzącymi ze sprzętu budowlanego i środków transportu, dlatego zaplecze budowy, na którym będzie parkował ten sprzęt powinno zostać zorganizowane na terenie utwardzonym, zabezpieczonym warstwą nieprzepuszczalną. Ponadto wskazane jest, aby stan tego sprzętu budowlanego i środków transportu był na bieżąco monitorowany. W ten sposób zminimalizuje to potencjalne zagrożenie dla środowiska gruntowo – wodnego.

Projekty rewitalizacyjne uwzględnione w Programie Rewitalizacji w perspektywie długoterminowej nie będą negatywnie oddziaływać na jakość wód powierzchniowych ani podziemnych.

Ponadto Mszczonów jest przykładem miasta, które wykorzystuje wodę z ciepłych podziemnych źródeł w wielu przedsięwzięciach m.in. w Termach, do celów grzewczych i pitnych. Podmszczonowskie wody geotermalne o temperaturze 42°C, pozyskiwane z głębokości 1700m są w stanie skutecznie ogrzać Mszczonów do momentu, kiedy temperatura powietrza nie spadnie poniżej -5°C, później musi być już dodatkowo podgrzewana gazem. Woda po odebraniu jej ciepła jest dodatkowo wykorzystywana do celów pitnych. Mszczonowska geotermia dysponuje wodą słodką, co jest ewenementem w skali światowej. Główny Inspektor Sanitarny i Państwowy Zakład Higieny potwierdziły, że woda geotermalna z ujęcia w Mszczonowie jest naturalną wodą mineralną, pozbawioną zanieczyszczeń i gotową do butelkowania. Jednym z zadań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji jest właśnie budowa rozlewni wody mineralnej, która z pewnością przyczyni się do promocji miasta. W przyszłości planowane jest również przekształcenie Term w centrum rehabilitacji i uruchomienie pijalni wód.

4.1.3 Zasoby naturalne

Na omawianych terenach nie występują zasoby naturalne, stąd realizacja działań nie wpłynie na przedmiotowe komponenty środowiska. Działania będą miały neutralny wpływ na zasoby naturalne miasta.

4.1.4 Warunki klimatyczne i powietrze atmosferyczne

W związku z podejmowanymi robotami budowlanymi, a także zagospodarowaniem przestrzennym terenów omawianych w Programie Rewitalizacji, zostaną wygenerowane do atmosfery emisje pyłów oraz innych gazów. Negatywny charakter tych oddziaływań będzie krótkotrwały i odwracalny, występujący lokalnie w miejscach realizowanych prac.

Zadaniami, które przyniosą pozytywne efekty dla poprawy warunków aerosanitarnych będzie budowa instalacji do produkcji energii ze źródeł odnawialnych tj. instalacji fotowoltaicznych oraz wymiana ogrzewania węglowego na gazowe. Inwestycje te przyniosą przede wszystkim redukcję gazów cieplarnianych, ale także tzw. współtowarzyszących zanieczyszczeń, takich jak pyły, dwutlenek siarki, tlenki azotu, czyli zanieczyszczeń, które bezpośrednio i pośrednio wpływają na zdrowie ludzi. Energia odnawialna może mieć różne źródła, z których najbardziej pozytywny wpływ na środowisko ma fotowoltaika, czyli pozyskiwanie energii ze źródeł słonecznych, a także

energetyka wodna i wiatrowa. Ponadto wymiana oświetlenia na energooszczędne z pewnością ma do niebagatelny wpływ na środowisko naturalne. Oprawy energooszczędne LED zmniejszają ilość zużywanej energii elektrycznej, tym samym jednocześnie zmniejszając wydzielanie dwutlenku węgla do atmosfery. W ten sposób mniej szkodzi środowisku, a to bardzo istotne w perspektywie kilkudziesięciu do kilkuset lat.

W perspektywie długoterminowej projekty rewitalizacyjne nie spowodują zasadniczych przekształceń w warunkach mezoklimatycznych. Realizacja projektów mających na celu zagospodarowanie terenów zielonych m.in. parku miejskiego wraz z terenami przykościelnymi czy też budowa przestrzeni sportowo - rekreacyjnej wpłynie pozytywnie na środowisko i nie przyczyni się do zanieczyszczenia powietrza. Niewątpliwie za pozytywne działanie należy uznać ochronę istniejących i wprowadzenie nowych zadrzewień - naturalnego filtra zanieczyszczeń oraz stabilizatora warunków termicznych i wilgotnościowych.

4.1.5 Krajobraz, środowisko kulturowe, zasoby i dobra materialne

Zadania inwestycyjne realizowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji w znacznym stopniu wpłyną pozytywnie na typowo antropogeniczny krajobraz opracowywanego obszaru. Realizacja projektów z zakresu modernizacji budynków infrastruktury społecznej wraz z zagospodarowaniem terenów otaczających przyczyni się do poprawy atrakcyjności i wizerunku miasta Mszczonowa. Istotne są również przedsięwzięcia z zakresu przebudowy infrastruktury technicznej, które dodatkowo podniosą jakość estetyki przestrzeni publicznej. Ponadto nowe obiekty należy projektować tak, aby komponowały się z otoczeniem, nie powodując konfliktów z aktualnym zagospodarowaniem przestrzeni, a jednocześnie zachowując zgodność z ustaleniami obowiązujących dokumentów planistycznych. Bezpośrednie pozytywne oddziaływanie na krajobraz przyrodniczy będą miały projekty dotyczące zagospodarowania przestrzeni publicznych wraz z zielenią miejską m.in. zagospodarowanie parku miejskiego wraz z terenami przykościelnymi.

Wszystkie działania rewitalizacyjne mają na celu poprawę warunków przestrzennych, społecznych oraz gospodarczych, dlatego też nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na krajobraz.

Jedynie na etapie realizacji robót budowlanych może wystąpić oddziaływanie negatywne i będzie ono miało charakter krótkotrwały i odwracalny. Należy podkreślić, że nie przestrzeganie przepisów prawa związanych z ochroną krajobrazu również ma istotne znaczenie, gdyż może destrukcyjnie wpłynąć na krajobraz zarówno w skali lokalnej jak i regionalnej.

4.1.6 Flora, fauna i różnorodność biologiczna

Obszary objęte Programem Rewitalizacji są terenami miejskimi, zurbanizowanymi i silnie przekształconymi przez człowieka. Planowane przedsięwzięcia nie będą miały negatywnego wpływu na warunki bytowania lokalnie występujących gatunków zwierząt, ani nie przyczynią się do redukcji miejscowych populacji. Ponadto przyjęte projekty będą miały neutralny wpływ na roślinność miejską. Na obszarach przewidzianych do rewitalizacji zlokalizowane są tereny zieleni urządzonej tj. park miejski, skwery czy ciągi zieleni przydrożnej. Zielenią tą tworzą trawniki, zadrzewienia, krzewy oraz byliny. Racjonalna gospodarka drzewostanem pozwoli na usunięcie drzew i krzewów w

przypadku ich złego stanu zdrowotnego, a także korekty nieprawidłowo przeprowadzonych nasadzeń oraz usunięcie samosiewu. Działania te będą miały na celu uporządkowanie terenów zieleni, a także nadanie im nowej, atrakcyjnej formy oraz poprawę stanu zdrowotnego i żywotności. Ponadto wprowadzenie nowych nasadzeń wpłynie korzystnie na poprawę atrakcyjności miasta Mszczonów, stanowiąc jednocześnie naturalny filtr zanieczyszczeń oraz stabilizator warunków termicznych i wilgotnościowych.

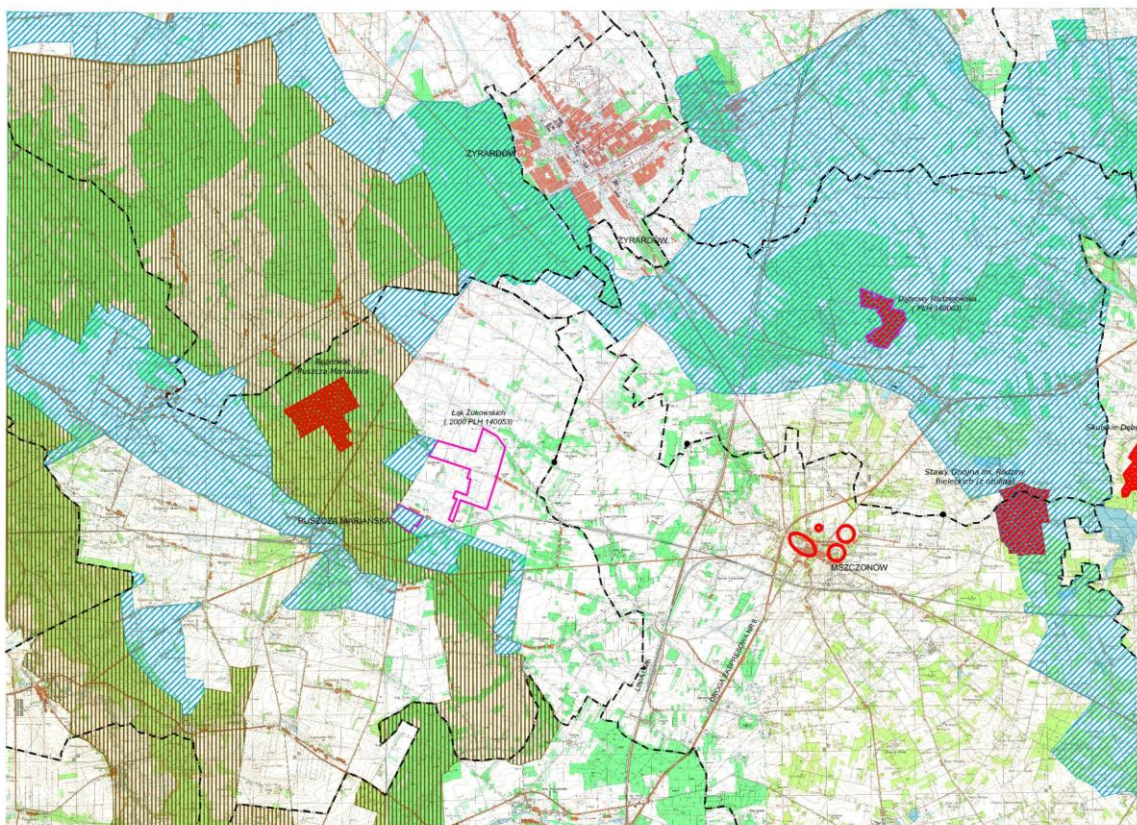
W odniesieniu do zurbanizowanego centrum miasta Mszczonów, gdzie świat zwierząt jak i roślin jest bardzo ograniczony, przedmiotowe projekty nie wpłyną negatywnie na różnorodność biologiczną.

Zgodnie z projektem Programu realizowane będą programy inwestycyjne obejmujące remonty dachów, odnowienie elewacji oraz termomodernizację budynków. Prace termomodernizacyjne mogą spowodować zniszczenie siedlisk zwierząt, w tym podlegających ochronie gatunkowej. Działania rewitalizacyjne powinny uwzględniać inwentaryzacje ornitologiczne i chiropterologiczne. Nie tylko strychy, stropodachy czy otwory wentylacyjne, ale także niewielkie, kilkucentymetrowej średnicy otwory czy szczeliny w budynkach mogą świadczyć o obecności kryjówek wykorzystywanych przez ptaki i nietoperze, jako miejsca lęgowe czy schronienia. Może nastąpić sytuacja, że przeprowadzenie planowanych czynności będzie mogło być zrealizowane dopiero po uzyskaniu stosowanych zezwoleń.

4.1.7 Obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody

Na obszarach objętych opracowaniem Programu Rewitalizacji nie ma obiektów i terenów objętych ochroną na mocy przepisów prawa, zgodnie z treścią Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody, na które realizacja któregośkolwiek z projektów rewitalizacyjnych mogłaby mieć wpływ. Realizacja projektów rewitalizacyjnych nie będzie związana ze znaczącym oddziaływaniem na najbliższe położone obszary chronione – zarówno położony w odległości ok. 3,0km na północny - wschód Bolimowsko – Radziejowski z doliną środkowej Rawki Obszar Chronionego Krajobrazu, jak i ok. 8,0km na południowy – zachód Bolimowski Park Krajobrazowy, a także na obszary Natura 2000, oddalone o ok. 4,5km na północ Dąbrowa Radziejowicka PLH140003 i o ok. 8,0km na zachód Łąki Żukowskie PLH140053. Ponadto skala oraz charakter inwestycji określonych w projekcie, jak również położenie w znacznej odległości od ww. obszarów naturalnych nie niesie ryzyka negatywnego oddziaływania na chronione gatunki i siedliska, integralność oraz spójność sieci Natura 2000.

Planowane w ramach projektów rewitalizacyjnych działania z przyrodniczego punktu widzenia będą miały pozytywny efekt.

- LEGENDA:
- Bolimowsko- Radziejowski z doliną Śródkowej Rawki
Obszar Chronionego Krajobrazu
 - Bolimowski Park Krajobrazowy
 - Rezerwat
 - Natura 2000
 - Orientacyjna lokalizacja obszarów objętych rewitalizacją
 - Granice gminy

Obszary chronione względem obszarów rewitalizacji Mszczonowa

4.1.8 Zabytki i dobra kulturalne

Inwestycje realizowane w ramach Programu Rewitalizacji miasta Mszczonowa będą miały pozytywny wpływ na zabytki miasta, gdyż nakierunkowane są w większości na poprawę przestrzeni publicznej, poprzez przebudowę obiektów infrastruktury społecznej i technicznej, a także modernizację zespołów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego miasta. Ponadto realizacja planowanych przedsięwzięć pozwoli na wzrost atrakcyjności Mszczonowa jako miejsca zamieszkania, a tym samym na zadowolenie mieszkańców.

4.1.9 Zdrowie ludzi

Realizacja projektów wskazanych w Programie Rewitalizacji miasta Mszczonowa nie będzie mieć wpływu na pogorszenie stanu zdrowia mieszkańców Mszczonowa.

Z uwagi na specyfikę planowanych projektów w procesie realizacji zamierzeń inwestycyjnych tj. w okresie prowadzenia prac budowlanych, w tym remontowych i modernizacyjnych należy liczyć się:

- z naruszeniem przypowierzchniowej warstwy gruntowej, spowodowanym makroniwelacją terenu, robotami fundamentowymi, zakładaniem sieci infrastruktury podziemnej, częściowym demontażem istniejącego uzbrojenia terenu,
- z okresowym wzrostem hałasu, związanym z prowadzonymi pracami budowlanymi (w tym modernizacyjnymi) oraz pochodzącym od środków transportu obsługujących budowę,
- z okresowym wzrostem zawartości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych w powietrzu,
- z okresowym wzrostem natężenia ruchu pojazdów samochodowych na przyległych ulicach (obsługa budowy),
- z wytwarzaniem odpadów, głównie innych niż niebezpieczne.

Biorąc pod uwagę charakter i skalę przedsięwzięć inwestycyjnych podkreśla się, iż niekorzystne zmiany w środowisku przyrodniczym na etapie ich realizacji będą krótkotrwale i okresowe, ograniczone w zasadzie do najbliższego sąsiedztwa prowadzonych robót budowlanych, a ich natężenie będzie umiarkowane.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą miały pozytywny wpływ na zdrowie ludzi zwłaszcza w perspektywie długoterminowej, przekładając się w efekcie na poprawę warunków życia.

Z pewnością za pozytywne i ułatwiające życie osobom niepełnosprawnym należy uznać projekty związane z dostosowaniem gminnych budynków użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych m.in. poprzez wykonanie podjazdu do budynku Miejskiej Biblioteki, zainstalowanie platformy na schodach wejściowych do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Poza tym Spółdzielnia Socjalna, a także ogrzewalnia dla bezdomnych, łaźnia, pralnia, bar/jadłodajnia będą również pewną formą pomocy bezdomnym i rodzinom ubogim.

4.2 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Miasto Mszczonów nie jest położone w bezpośrednim sąsiedztwie innych państw oraz w obszarze przygranicznym. Realizacja ustaleń programu rewitalizacji nie powoduje konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby mieć znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych w ramach programu ma charakter lokalny i ewentualny, negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

5 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w projekcie programu rewitalizacji mogą powodować głównie przejściowe uciążliwości dla środowisk, głównie na etapie budowy. Negatywne oddziaływanie na środowisko wynikające z realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych można ograniczyć poprzez podjęcie i zastosowanie odpowiednich kroków zapobiegawczych (np. poprzez prawidłowe sporządzenie projektu uwzględniającego

potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jak i w fazie eksploatacji oraz w końcowej fazie życia projektu - likwidacji).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie środowiskowe prac budowlanych należą:

- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy w czasie realizacji inwestycji,
- dostosowanie prac do harmonogramu robót,
- nadzór nad skutecznością i jakością realizacji,
- stosowanie wysokiej klasy rozwiązań technicznych,
- racjonalne gospodarowanie materiałem budowlanym,
- segregacja odpadów powstających na terenie budowy,
- właściwe zagospodarowanie odpadów.

Ponadto nowe budynki czy rozbudowa i modernizacja istniejących powinny być tak zaprojektowane, aby komponowały się z otoczeniem i były dostosowane architektonicznie do pozostałych obiektów, nie powodując dysharmonii krajobrazu. Należy również dążyć do ochrony istniejących zadrzewień. W przypadku konieczności ich usuwania należy stosować następujące zasady:

- usuwanie drzew z obszarów rewitalizowanych powinno być podyktowane ich złym stanem zdrowotnym lub korektą nieprawidłowo przeprowadzonych nasadzeń oraz usuwaniem samosiewu,
- dopuszcza się usuwanie drzew kolidujących z planowaną zabudową w przypadku braku możliwości ich przesadzenia oraz po rozważeniu wariantów lokalizacji obiektów.

6 MONITORING

Kluczowym znaczeniem dla oceny podejmowanych działań programu rewitalizacji ma monitoring czyli kontrola realizacji założonych w nim celów i uzyskanych rezultatów. Monitoring koncentrować będzie się głównie na poziomie realizacji celów szczegółowych rewitalizacji osiąganych poprzez konkretne założone przedsięwzięcia. Podstawowym narzędziem monitorowania będą wskaźniki rewitalizacji.

Monitoring prowadzony będzie przez odpowiednią komórkę Urzędu Miejskiego przy współpracy z Zespołem ds. Rewitalizacji przy ścisłej współpracy z innymi jednostkami i partnerami społecznymi i gospodarczymi zaangażowanymi w proces rewitalizacji Mszczonowa.

7 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejszą prognozę wykonano dla potrzeb Programu Rewitalizacji Miasta Mszczonowa na lata 2016-2023.

Prognoza została sporządzona zgodnie z wymogami Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W powyższym opracowaniu przedstawiono ogólną charakterystykę i główne cele Programu Rewitalizacji. Priorytetowym zadaniem powyższego dokumentu strategicznego jest ograniczenie skali występowania zjawisk negatywnych sfery społecznej, a także wzmocnienie wewnętrznego potencjału obszaru zdegradowanego miasta.

Kolejno, dokonano oceny stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego na omawianym obszarze, a także przeanalizowano wpływ realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych na środowisko przyrodnicze. Stwierdza się, iż przeprowadzone zadania inwestycyjnych nie powinny znacząco obniżyć kondycji środowiska przyrodniczego. Nie wykazano również negatywnych oddziaływań na obszary chronione przyrodniczo oraz na obszar Natura 2000, z uwagi na brak powyższych terenów w granicach opracowania oraz ich najbliższego sąsiedztwa. Warunkiem minimalizacji niekorzystnych oddziaływań na sferę środowiskową będzie przestrzeganie zasad polityki proekologicznej.

Mając na uwadze zmniejszenie potencjalnie negatywnych oddziaływań, należy eliminować skutki inwestycji na etapie realizacji projektów.

Podsumowując, projekty realizowane w ramach *Programu Rewitalizacji Miasta Mszczonowa na lata 2016-2023* nie wpłyną negatywnie na środowisko przyrodnicze.